SPEIDEREN

MEDLEMSBLAD FOR NORGES SPEIDERFORBUND #4.2021

Nå er den mørke, fine tida her. Ta med speidervenner med eller uten bart ut og tenn et varmende bål!

INNHOLD

FLOKK OG
Kalender som gir minner 8
Patruljedyret: Rev 10
Ta et merke: Verden og vi 14
Historien om Svalbard 15
Bli med til Sør-Korea i 2023 18
Auroras beste boktips 20
TROPP
Turtips:
Bak pepperkaker ute 21
Kva skal vi ete på tur? 22
Konkurranse: Patruljens
våteste turhistorie 23
Heisann, Zambia! 24
Ta et merke: Journalist 27
ROVERLAG
Ut i verden: Her er Lotta! 33
Fett med felles femkamp 34
Kva gjer du når det
«brenn på dass»? 36
Ta et merke: Til tjeneste! 37
Hva skjer i 2022? 38
North of the ordinary 39
Superheltene 40
Helt unike julegaver 41
Portrettet:
Paul Henrik Wanderaas 44
Testpatrulje søkes! 46
Bli med på feiringen! 47
Leirbål skaper STEMNING! 48
LEDER
Ideer til juleavslutningen 50
Ombudet
– den som får ting til å skje 52

FASTE SPALTER

Kortnytt 3
Peffens hjørne 26
Premiequiz 32
Pondus og Påsan 51
Speidersjefens hjørne 54
Heder & ære 55

F-1

Hva er dette?
Bokstaven og tallet viser hvilket *mål* i programmerkene saken passer til. Merkene og målene finner du i loggbøkene og i Speiderbasen.

LEDER

REDAKTØR: KIRVIL KAASA

Det verdifulle fellesskapet

Plutselig ser jeg dem, i en iskø, på en togstasjon, langs en grusvei, eller mens de venter på å krysse en gate: Speidere jeg ikke kjenner, men som jeg likevel kjenner igjen fordi de har speiderskjerf og kanskje speiderskjorte på. Noen snakker et språk jeg ikke forstår. Uansett er det er noe av det hyggeligste jeg vet, å treffe på andre som er med i det vi verdens største vennegjeng. Jeg vil smile og si hei, for jeg kjenner at vi har noe grunnleggende og bra til felles.

Det er ikke alle speidere vi møter vi blir gode venner med, men det er ofte lett å komme i snakk med dem, og både gøy, lærerikt og meningsfylt.

I disse dager søker speidere om å bli med som leirdeltakere i den norske kontingenten til World Scout Jamboree i Sør-Korea i 2023. Det er en «én gang i livet»-opplevelse for speidere fordi du kan være med som deltaker bare én gang. En slik leir er også noe du husker hele livet, og som kan komme til å prege deg på mange måter.

Å reise langt med fly etterlater et klimaavtrykk og er noe som gjør mange av oss betenkt. Vi må tenke oss om både tre og fire ganger før vi bestiller en flyreise. Heldigvis finnes det ofte alternativer. Men å møte andre ungdommer fra hele verden på en stor leir og utveksle tanker, ideer, erfaringer og vennskapsbånd har også en verdi, og det er umulig å oppnå det samme via skjerm. Det er ved å møtes på tvers av lande-grensene at vi legger det beste grunnlaget for å samarbeide om å gjøre verden bedre og løse globale utfordringer.

Speiderhilsen
Kirvil Kaasa
ansvarlig redaktør

FOTO: ALEXANDER VESTRUM

ALLTID BEREDT

Besøksadresse:
St. Olavsgate 25, 0166 Oslo
Postadresse: Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no
www.speiding.no

TRYKT I NORGE NO-145

SPEIDEREN er kortreist, miljøvennlig og produseres på bærekraftig vis. Papiret er fra en av de mest miljøvennlige papirfabrikkene i Sverige. SPEIDEREN trykkes på et svanemerket trykkeri på Aurskog før bladet sendes direkte til deg. Trykt i Norge og trygt for deg som medlem i Norges speiderforbund.

Ansvarlig redaktør: Kirvil Kaasa
Design: Speider-sport
Forsidefoto: Gøril Risan
Trykk: 07 Media
Opplag: 16 700
Redaksjonen avsluttet: 26.10.2021
Generalsekretær: Stine Schultz Heireng
Speidersjef: Håvard Djupvik
Bidragsytere: Ida Vikingstad, naturfotograf Roger Brendhagen, Ksenia Sazonova, Venusia Vinciguerra, Simen Husby, Kari Elise Kåsa Graver

Redaksjonen:
Alexander Vestrum, Amalie Dalhaug Halleland, Carl-Frederic Salicath Christian Sangereid,
Hanne Kristine Lybekk, Janne K. Fongen, Oscar Eliassen Fink

KORTNYTT

AV ALEXANDER VESTRUM OG KIRVIL KAASA

FOTO: MADS ANKARSTRAND

Marin ryddedugnad fra sør til nord

En av forhåndsoppgavene for speidergruppene til årets landsleirsommer var å lære mer om marin forsøpling og planlegge og gjennomføre en opprydding. Flere grupper gjennomførte en ryddeøkt under selve leiruka, andre gjorde det før eller etter. En del av oppgaven var at hver gruppe skulle rapportere til Hold Norge rent om hvor mye de ryddet. Så langt har 31 grupper meldt fra om at de har plukket plast og annet avfall fra strendene. ❖

Hundre i 100 i Vennesla

1. Vennesla speidergruppe inviterte alle små og store med på 100-årsfeiringen sin i august. I Vennesla sentrum var det teltleir i sentrum på plenen bak Herredshuset, og speiderne satte sitt tydelig preg, med bålrøyk, pinnebrød og masse varierte aktiviteter som publikum kunne få prøve seg på.

– Det var kjempepopulært og fullt trøkk hele dagen, forteller gruppeleder Geir Olav Kaase. Til og med en selvlaget badestamp med deilig varmt vann var et av tilbudene.

– Speidergruppa vår har mer aktivitet enn noen gang, med lange ventelister for flokken, og vi passerte denne høsten over 100 medlemmer for første gang, det er veldig gøy når man fyller 100 år! ❖

FOTO: GEIR OLAV KAASE

FOTO: PATRICK HANSEN, RJUKAN ARBEIDERBLAD

Niåringen Niklas vil lære å takle grizzlybjørner

– Jeg har lest litt i Speiderboka, og mye i faktabøker. Jeg leste litt av Pelsjegerliv av Helge Ingstad, sier Niklas Toreid. Han er ni år og går i Rjukan speidergruppe. Niklas har tatt merket for 100 overnattinger ute, skriver Rjukan Arbeiderblad. Nå drømmer han om å reise til Canada i to-tre måneder. Men han har ingen planer om å bli pelsjeger.

– Ikke jeger, men det hadde kanskje vært gøy med to eller tre måneder i Canada. Det hadde jo vært litt gøy! Jeg kan lære meg hvordan jeg takler grizzlybjørn, sier Niklas og ler. ❖

FOTO: TTOR BJARNE CHRISTENSEN, NATURVERNFORBUNDET

Miljøaktivisten som også er speider

– Alle partier snakker om miljø og klima, men det er nesten ingen som handler. Derfor må vi jobbe hardt for å få enda mer gjennomslag, sier Truls Gulowsen (47) Han er den nye lederen i Naturvernforbundet og er intervjuet i forbundsbladet Natur & miljø. Der kommer det fram at han har speiderbakgrunn. «Det skulle likevel vise seg at også speidergutter kjenner kunsten å være sivilt ulydige. I Greenpeace deltok han i flere slike aksjoner», skriver bladet.
– Jeg var speider i 1. Skougum i Asker, fra jeg var ni til 19 og litt til. Er fortsatt ikke utmeldt, bare mindre aktiv, skriver Truls til oss. Gruppa er i det som i dag er Vestmarka krets. ❖

Speidere laget natursti for flere hundre i Kragerø

Speiderne i 1. Sannidal, Grenland krets, har årlig natursti. På grunn av pandemien var det bare speiderne selv som fikk delta i fjor. Men i år var det åpent for flere, og flere hundre deltok, skriver Kragerø Blad Vestmar. Speiderne kunne dele ut premier som de hadde fått fra næringslivet og private. ❖

FOTO: NILS JUL LANDE, KRAGERØD BLAD VESTMAR

FOTO: PEIK NÆSJE

Speidere i Moss fikk folk ut på tur

– I løpet av helga har vi fått 500 mossinger ut på tur. Vi har arrangert turene lenge og er flinke til å mobilisere, sier Bjørnar Evensen. Han er leder i Jeløy speidergruppe i Follo krets. En søndag i midten av september arrangerte gruppa vandring til tre topper på Jeløy for 15. gang, skriver Moss Avis. Speiderne stilte også med en trekarusell og natursti. ❖

Speidere i Odalen på Barnas Dag

For første gang var Skarnes speidergruppe i Romerike krets med på Barnas Dag i år. Det skjedde på Odalstunet, skriver avisa Glåmdalen. Speiderne hadde egen stand. Der presenterte de aktiviteter som forhåpentligvis får flere til å bli med. ❖

FOTO: BERIT MÆLUM

Follo-speidere viste seg fram
på urban leir

– Det man gjør mest er å være sosial. Det er ikke bare spikking og å lage bål, som mange tror, men så mye mer, sier Tinde. Hun er 15 år og speider i Vestby i Follo krets. Da gruppa hadde leir i september, la de den like godt til sentrum, skriver Vestby Avis. Dermed kunne de viste folk hvordan de er på leir.
– Det morsomste er å være på leir. Det er ikke for alle, men man bør gi det en sjanse og prøve minst én overnatting, for det er ikke møtene som er det beste, sier den 13-årige speideren Alva. ❖

FOTO: INGUNN BORUD, VESTBY AVIS

Tips oss

Her presenterer vi notiser om små og store speiderhendelser. Fortell oss hva du driver med!
Har dere vært på en tur litt utenom det vanlige? Kanskje dere har gjort noe som er blitt lagt merke til i lokalsamfunnet? Send bilde og en kort tekst til SPEIDEREN, så kanskje det havner i bladet: kk@speiding.no

Mosjøenspeidere er godt i gang

– I Vefsn har vi denne flotte naturen like utenfor stuedøra vår, og som speidere vet vi å gjøre oss nytte av disse godene, skriver Kristin Hurthi. Hun er en av lederne i 1. Mosjøen i Salten og Helgeland krets. I et innlegg i lokalavisa Helgelendingen presenterer hun gruppa. 1. Mosjøen. Den startet opp igjen i fjor etter noen års dvale.
– Fra denne høsten har vi både flokk for 3. og 4. klasse, samt tropp for 5. til 10. klasse, skriver Kristin. Og dersom noen i roveralder er interessert, starter gruppa gjerne opp med det også. I tillegg trenger gruppa flere ledere – og etterlyser det via lokalavisa. Kanskje noe for flere å prøve? ❖

FOTO: MONICA BEIERMANN

FOTO: SONJA MAY ELLINGSEN

Vellykket seilas
i Tvedestrand

1. Tvedestrand speidergruppe var på tokt under sommerens landsleir Agenda. Det varte i fire dager. Med på turen var Colin Archer-losskøyta «Leda». På hjemveien var det full seilføring. Åtte speidere deltok på toktet, og for flere av dem var det første gang på seiltur med skøyte, forteller leder Sonja May Amundsen.
– Det var en fin erfaring å få med seg, sier hun. ❖

Juniorsekken Birkebeiner
er en super tursekk fra Bergans. Den har justerbar rygglengde og spenner som er enkle å åpne for barn. Leveres med regntrekk. Veldig fin sekk!

40 LITER **999,–**

30 LITER **899,–**

Speider: Storm Håkon Heneide Gjendem / Rælingen speidergruppe • Foto: Iver Gjendem / Speider-sport

speider-sport

Speidersport.no

TILBUD

Ekstremposen er en sovepose i Protect-serien til Mammut med komforttemperatur fra –10 ned til –18 grader (ekstrem –40). Den har front-glidelås (som ikke fester seg i sømrommet), magnetlås i halsen, nesten lydløst materiale i hetta og bedre plass til føttene og overkroppen. Leveres med sovemaske og øreplugger. Posen har egne åpninger for armene (genialt). Så da kan du først krype i posen, før du starter primusen og alt det andre du må gjøre.

FIBER 2799,– ~~3499,~~

DUN 4399,– ~~5499,~~

Liggeunderlag i ren ull fra Norsk ullsåle er laget av skikkelig, norsk saueull. Egner seg spesielt godt som underlag i hengekøyer, på toppen av et oppblåsbart underlag når kulda setter inn eller i pulken under de søte små.

972,–

Speidertarp er vår egen rektangulære, vanntette turpresenning i rip-stop materiale. Utstyrt med mange bardunfester langs kantene, pluss én i midten. Gode forsterkninger i hjørner og på langsidene. Enkel å montere med staver, trær eller greiner. Speiderhilsen-trykk både på duk og pose. Spesiallaget for speidertur!

799,–

Mål:
L-5, S-12,
V-7

LAG SELV

TEKST OG FOTO: JANNE KATHINKA FONGEN

Kalender som gir minner

Adventskalendere er skikkelig koselig! Tell ned til julaften med ting du kan gjøre sammen med familien, søsken eller venner. Lag en kalender dere kan ha sammen og som blir til minner.

Finn frem 24 lapper eller ark, fargeblyanter og klistremerker eller teip. Skriv eller tegn én ting å gjøre på hver lapp. Brett lappene dobbelt og skriv ett tall på hver av dem fra 1 til 24. Heng lappene over en kvist! Bruk en liten teipbit til å «lukke» hver lapp, så den ikke kan falle av.

Her er forslag til fine ting å gjøre som du kan skrive eller tegne på lappene. Du kan også finne på helt andre ting selv. Bruk fantasien!

God førjulstid! ❖

1. Lag nellikappelsin
2. Pynt rommet ditt
3. Spis middag utendørs
4. Bak pepperkaker
5. Pynt pepperkaker
6. Lag julestjerner til vinduene
12. Lag middag sammen med familien din
13. Bak lussekatter
14. Gå ut for å leke, ake eller ha snøballkrig
15. Lag pynt til juletreet av noe du finner i naturen
16. Spill et brettspill sammen med noen

11. Skriv en hyggelig lapp og legg den på pulten til en du ikke kjenner så godt

10. Lag julekort

21. Vær med på å pynte juletreet

9. Pynt fyrstikkesker

20. Snu ting opp ned: Spis dessert til middag, og middag til dessert!

8. Dra på lommelykttur i skogen om kvelden

7. Lær en julesang på et annet språk

19. Snu ting opp ned: La barna legge de voksne!

Er det noen i klassen som ikke feirer jul eller har så mange venner? Inviter dem med på noen av aktivitetene!

18. Vær med på å lage julegrøt med mandel

17. Lag en julegave til noen du er glad i

24. Lag en islykt. Er det ikke kaldt nok ute, går det an å bruke fryseren.

22. Se en julefilm sammen med familien

23. Lag kongle-nisser og gi dem bort til noen du er glad i

TEKST: CHRISTIAN SANGEREID I **FOTO:** NATURFOTOGRAF ROGER BRENDHAGEN

Mål:
F-8, S-6

Modige Mikkel

Denne røveren dukker opp både i Hakkebakkeskogen, i hager og rundt hus og hytter. I eventyr blir den beskrevet som en luring. **Den kan av og til virke nesten tam, men er det slik?**

Rødreven er det vanligste rovdyret i Norge. Den er veldig flink til å tilpasse seg og kan bo nesten over alt; både i skogen, langs kysten, i byer og på landet.
Reven kan leve sammen i større familiegrupper. Revevalper blir igjen i foreldrenes leveområde også når de er blitt store og klarer seg selv. Hvis revefamilien finner masse mat, kan den bli ganske stor.

SPISER ALT MULIG

En rev trenger ganske mye mat, mellom en halv og én kilo hver eneste dag. Derfor spiser den alt den kan komme over. Når den er mett, kan den grave ned restene for å ha til seinere. Mus og lemen er favorittmaten, men den liker også egg, fugler, hare, frosk, insekter, bær, frukt, korn, rådyr, slakterester etter hjortejakt, husdyr som høner og lam og mye mer.

Det er mer og mer vanlig å se reven i nærheten av byer, i hager og rundt hus. Her spiser den mus, søppel og matrester etter oss mennesker. Visste du at rev som bor langs kysten spiser blåskjell og fisk?

JAKTER PÅ MAT DER VI BOR

Vi kan nok synes at reven er både slu og frekk. Den kan komme ganske tett på oss mennesker når den jakter på mat. I avisene kan vi av og til lese om rever som møter opp hos folk til faste tider for å få mat. Eller om rever som virker nesten tamme. Reven er ekspert på å tilpasse seg for å skaffe seg mat. Det er veldig koselig, men husk at den gjør det for å få mat, ikke fordi den vil bli venn med oss mennesker.

Hvis du vil prøve å få øye på rødrev, er den mest aktiv i skumringen, altså når det begynner å bli mørkt.

ET REVEHI?

Reven bygger hiet sitt i sand eller jord. Ofte velger den seg en skråning eller et naturlig hulrom under en rot, i en steinur eller under store steiner. Et revehi har alltid flere utganger. Dermed har revefamilien mange veier som den kan velge blant for å snike seg ut av hiet. Ofte kan du lukte et revehi hvor det bor en revefamilie lenge før du ser det. Det er fordi reven markerer hiet sitt og området rundt ved å tisse litt her og litt der. Det er et signal til andre: Her er det jeg som bor! Matrester som reven har gravd ned ligger ofte og råtner rett i nærheten av hiet. De lukter også!

Finner du et hi som har en tydelig sti ut fra åpningen, eller en liten haug med jord utenfor, så er det ikke reven, men grevlingen som har vært på ferde. Det er ikke uvanlig at grevling og rødrev bruker hverandres hi. Hvis hiet er veldig stort kan de dele på det og faktisk bo der sammen! ❖

Har denne reven oppdaget en godbit som har gjemt seg i et hull i bakken?

FAKTA OM RØDREV

Latinsk navn: Vulpes vulpes

Familie: Hundefamilien

Lengde: 90–139 cm

Vekt: 3–10 kg

Maks fart: 50 km/t

Levetid: 3–5 år

Kjennetegn: Spisse ører, lang snute, litt korte bein og en stor lodden hale med hvit tipp

Favorittmat: Lemen og mus.

Mat: Spiser det den kommer over; egg, biller, mark, bær, søppel og matrester. Rådyrkillinger og hareunger, husdyr som høner, kaniner og små lam.

HODEBRY & VITSER

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** SEBASTIAN PENA LAMBARRI OG JAY RUZE SKY/UNSPLASH

Mål:
K-1, 3, 4

Klarer du å finne alle ordene og skrive dem bortover, slik at du kan LESE ETT ORD NEDOVER i de oransje rutene?

Frukt som vokser på trær

Midt i ansiktet

Til å grave med

Hammer og ...

Varm drikk

Sier «kra-kra»

Hogger vi med

Dyr med pels og poter

Har vi på føttene ute

Mikkel ...

Hjelp pingvinen med å FINNE MATEN

Bøylepingvinen kan dykke helt ned til 200 meter under havets overflate for å finne mat! Nå er den sulten. Hjelp pingvinen med å finne riktig vei til fisken!

HiHiHi!

Hva svinger seg fra
tre til tre og er livsfarlig?
En apekatt med motorsag.

– Pappa, liker du stekte epler?
– Mmm, ja, men hvorfor spør du om det?
– Fordi det brenner i hagen!

Lasse strever med et mattestykke på skolen. Læreren ser på svaret hans og sier:
– Du har visst fått 116 kroner for mye. Hva skal vi gjøre med det, da?
– Vet ikke, sukker Lasse. – Men kanskje vi kan gi dem til Speideraksjonen?

– Hvorfor sender du ikke vitsen din inn til vitsekonkurransen?
– Jeg er redd for at de bare vil le av den!

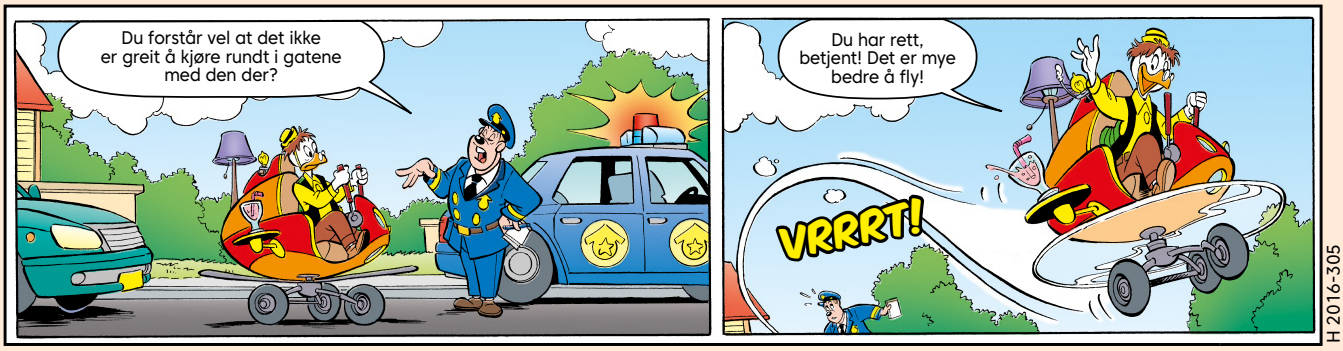
HAHAHA!

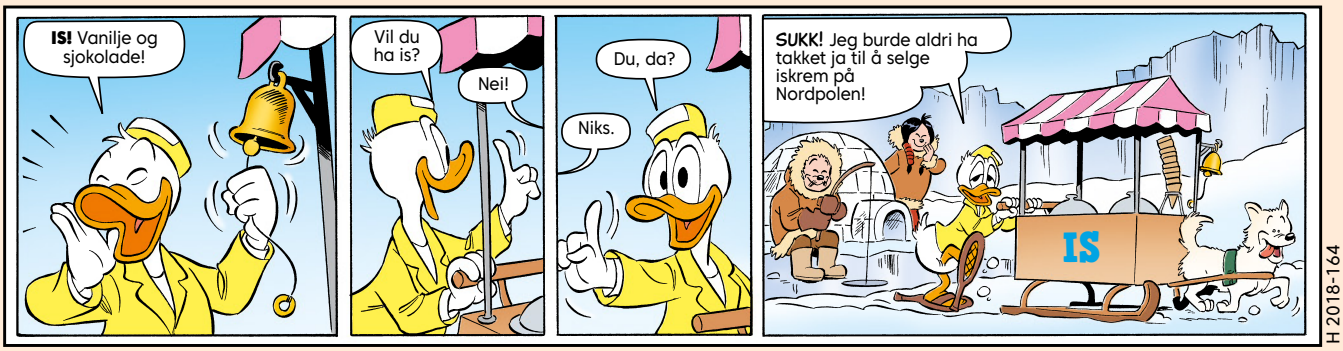
En mor spør sønnen sin:
– Hva sa du da du tråkket på foten til mannen?
– Jeg sa unnskyld.
– Så bra, hva gjorde mannen da?
– Han ga meg ti kroner fordi jeg var så høflig.
– Hva sa du da?
– Jeg sa ingen ting. Jeg bare tråkket ham på den andre foten, så klart!

– Har du snakket med han naboen som er elektriker i det siste?
– Nei, vi har nok mistet kontakten.

Hørt i fengselet:
– I dag må du ta deg av de vanskeligste fangene.
– Den er grei, sjef. Blir det noe bråk, kaster jeg dem rett ut!

TEGNESERIER

TA ET MERKE

TEKST: KIRVIL KAASA

Mål:
S-12, 13, 14,
V-12

Verden og vi

Hvordan er det å være barn i andre deler av verden? Hva leker de? Hvordan ser det ut der de bor? Når du jobber med å ta dette merket, blir du bedre kjent med noen av de mange landene på kloden vår.

Det finnes omtrent 200 land i verden. Mange av dem er så langt unna Norge at barna der går og legger seg om kvelden når du er på vei til skolen. Når det går mot vinter her, er det snart sommer andre steder!

Det er gøy og spennende å lære om hvordan det er å være barn i et annet land. Du kan gjøre det på veldig mange forskjellige måter. Noen av oppgavene under kan du løse alene, men det morsomste er kanskje å ta merket sammen med de andre i flokken.

Og til våren kan dere bli med på Speideraksjonen, vår egen innsamlingsaksjon, og få både aksjonsmerket og Verden og vi-merket! ❖

Slik gjør du for å ta merket:

1. **Se på** et verdenskart og pek ut ett eller to land fra hver verdensdel.

2. **Velg** et land, for eksempel et land Norges speiderforbund samarbeider med, se side 24. Bli bedre kjent med dette landet, for eksempel gjennom sanger, leker, eventyr, språk eller flagget.

3. **Finn ut** mer enn det du allerede vet om forskjellene mellom hverdagen hos folk i et fattig land og i et rikt land.

4. **Vær med** på Speideraksjonen eller en annen innsamlingsaksjon sammen med resten av flokken. Lær om hva dere samler inn penger til og hvorfor.

HISTORIEN OM

TEKST: CARL-FREDERIC SALICATH

FOTO: GEIR KAASA

På oppdagelsesferd i isgrottene under Mittag-Leffler-breen på Spitsbergen. Svalbard har superheftig natur!

Historien om Svalbard

Svalbard er en del av Norge, men er veldig ulikt resten av landet. Det ligger langt nord og har et helt unikt plante- og dyreliv. Speideraktivitet er det også der!

FOTO: HANS JÜRGEN MAGER, UNSPLASH

I flere tiår har rovere og ledere fra Norges speiderforbund deltatt på dugnadsleir på Svalbard. Når arbeidsdagen er over, er det tid for speidereventyr!

Svalbard er en øygruppe i Nordishavet, omtrent halvveis mellom fastlands-Norge og Nordpolen. Den største øya heter Spitsbergen. Øyene ble antagelig oppdaget på 1000-tallet av islandske sjøfarere, men det er vanskelig å vite hvem som var der først. Senere reiste nederlandske og engelske oppdagere og russiske pomorer dit. Likevel var det ingen som flyttet dit, og bortsett fra hvalfangst og forskningsekspedisjoner lå Svalbard i fred.

NORSK, MEN INTERNASJONALT

Først rundt 1890 fattet andre land interesse for øygruppa. I 1925 ble Svalbardtraktaten signert. Svalbard ble da en del av Norge. Vi eier øyene, men flere andre land har rett til å drive næring og jakte og fiske der. Traktaten sier også at Svalbard skal være demilitarisert, altså har vi ikke faste militærbaser der. Svalbard skal være et fredelig sted der Norge sørger for at ressursene blir rettferdig fordelt mellom landene som er med i traktaten.

Russiske selskaper har kullgruver ved Barentsburg på Spitsbergen, og derfor er det mange russere på øya. I dag er det turisme, forskning og kull som er øyas viktigste næringer. Den største byen heter Longyearbyen, og her er det også flyplass. I byen bor det ca. 2 400 mennesker fra rundt 50 land!

Fra Svalbard er det langt til fastlandet.

Her ligger også Norges eneste kullgruve, Gruve 7. Den henter ut kull til kullkraftverket som forsyner Longyearbyen med strøm. Nå er det bestemt at kraftverket skal bygges om til å brenne diesel, og derfor legges gruven ned i 2023. Det er litt bedre for miljøet, men mange er redde for hva som vil skje med Longyearbyen om arbeidsplassene i gruven forsvinner.

EGET PLANTE- OG DYRELIV

Svalbard har en spesiell flora, eller planteliv. Det ligger langt nord, men er varmere enn andre polare øyer. Den lange sommeren med midnattssol gir plantene næring så de overlever den kalde vinteren. Botanikeren Hanna Resvoll-Holmsen reiste til øyene

flere ganger i årene 1907– 1910 for å kartlegge plantelivet. Hun jobbet senere for å verne naturområder på øyene, og i 1932 ble to områder fredet, takket være hennes arbeid.

På øyene og isen rundt er det mange spesielle dyr, deriblant sjøfugler, fjellrev, svalbardrein og flere arter av sel og hval. Mange håper nok å få et glimt av isbjørn når de reiser hit, men de farlige bjørnene er det best å studere på god avstand. Om du er på tur på Svalbard, må du ha med gevær for å beskytte deg mot isbjørn.

FROST OG FRØBANK

Svalbard har permafrost, det vil si at bakken ikke tiner helt om sommeren. Derfor har man bygd en frøbank her. Det er et stort hvelv i fjellet ved Longyearbyen. Dit sender land i hele verden frø fra lokale planter. Frøene fryses ned så de bevares lenge. Permafrosten hjelper med å holde hvelvet kaldt, selv om frøbanken skulle miste strømmen. Ideen er at frøene ligger trygt der i tilfelle naturkatastrofer eller krig ødelegger lokale frøbanker. Frø er viktig å ta vare på for å bevare biologisk mangfold, og fordi planter kan være spesielt tilpasset å vokse i ulike deler av verden. Under krigen i Syria ble frøbanken der ødelagt, og landet kunne senere hente tilbake frø fra Svalbard. Frøbanken på Svalbard er derfor en slags "sikkerhetskopi" for frøbanker over hele verden.

POLARFORSKNING

Svalbard ligger langt nord, og har derfor vært viktig for oppdagelse og forskning på Nordishavet og livet der. Roald Amundsen og Umberto Nobiles luftskip "Norge" hadde Ny-Ålesund som siste landingssted før de fløy over Nordpolen i 1926.

I Ny-Ålesund ligger det i dag et stort forskningssenter. Her var det opprinnelig kullgruver, men nå er stedet en base for forskning på klimaendringer og miljøet i Arktis. Målestasjoner her undersøker ozon i atmosfæren, nordlys og forurensing i havet og i lufta. Det er ikke mobildekning i området for at ikke radiosignaler skal forstyrre måleinstrumentene. Forskere fra hele verden reiser hit for å forske på polarmiljøet.

De forsker også på lokale klimaendringer. Hvert år måler man for eksempel smelting av isbreer på Svalbard. I år har de ikke smeltet så mye fordi sommeren var ganske kjølig, men de siste årene har isbreene smeltet veldig mye mer enn normalt. Det betyr at global oppvarming også merkes i det kalde nord.

SPEIDING PÅ SVALBARD

1. Svalbard tropp ble stiftet i 1939, patruljen het naturligvis Isbjørn. Gruppa er nå nedlagt, men KFUK-KFUM-speiderne er aktive på Svalbard med patruljene Isbjørn, Hvalross, Rype og Lundefugl. Når speiderne drar på telttur, må de ha våken isbjørnvakt døgnet rundt, men det trenger de ikke når de er på hyttetur. Snøskuterdress er ofte en del av påkledningen vinterstid.

Hver sommer, bortsett fra når en pandemi gjør det umulig, reiser rovere og ledere over 18 år fra Norges speiderforbund til forskningsstasjonen i Ny-Ålesund for å delta på dugnadsleir der. De hjelper til med maling, reparasjoner og rydding på forskningsbasen mot at de får dekket reise og opphold. Arbeidsdagene er lange, men de får tid til spennende opplevelser i naturen der. Kanskje noe for deg en gang? ❖

Kilder:
Norsk Polarhistorie: polarhistorie.no
Ny-Ålesund forskningsstasjon: nyalesundresearch.no
NRK.no: Stenger Norges siste kullgruve på Svalbard (30. september 2021)
Lederforum nr. 2-2021, KFUK-KFUM-speiderne

FOTO: ANDREAS EIKREM BJØRNDALEN

Det er nok å gjøre for deltakerne på dugnadsleiren.

FOTO: GEIR KAASA

Det er omtrent ikke bilveier på Svalbard, men nesten alle kjører snøskuter.

SPEIDERE VIL UT

TEKST: STEN HØGLI OG VENUSIA VINCIGUERRA I **FOTO:** ANDERS MYHR NIELSEN

Bli med til Sør-Korea i 2023

World Scout Jamboree (WSJ) arrangeres hvert fjerde år. Verdensspeiderleiren er for speidere i alderen 14 til 17 år, og er en fantastisk opplevelse. Kanskje blir du en av deltakerne fra Norge i 2023?

Neste World Scout Jamboree skal være i SaeManGeum i Sør-Korea 1.–12. august 2023. Speiderne der er klare for å ta imot så mange som kanskje 50 000 speidere fra hele verden. De ønsker å samle dem symbolsk under samme tak, derfor er leirmerket denne gangen formet som et telt.
"Draw your Dream" er leirens motto, og som deltaker kan du bli med på aktiviteter som tar for seg miljø, bærekraftsmålene, teknologi og vitenskap. Det blir mye moro, men programmet skal også være en tankevekker om hva som skjer i verden og hva vi speidere kan bidra med. En verdensspeiderleir er nemlig en møteplass for å forstå hvordan andre

menneskene i verden har det, bli godt kjent med dem, og legge grunnlag for å jobbe for en bedre verden i fremtiden.

Før selve leiren starter får de norske deltakerne bli med på en spennende troppstur i og rundt hovedstaden Seoul. Troppsturen gir deltakerne et innblikk i koreansk kultur, K-pop og koreansk teknologi. Sør-Korea er et av verdens mest teknologisk avanserte land.
Hva skal til for å delta på en verdensspeiderleir?

Å reise til en annen del av verden og delta på World Scout Jamboree er en fantastisk opplevelse du aldri glemmer. Det betyr også at det kreves mer forarbeid enn til en mindre speiderleir, og det koster også mer å reise til Sør-Korea enn til en norsk landsleir.

ER 2023 ÅRET DU KAN BLI MED?

Speidere må være født mellom 22. juli 2005 og 31. juli 2009 for å være i deltakeralder til jamboreen 2023 i Sør-Korea. Flere har allerede søkt, påmeldingen er åpen i medlemssystemet Min speiding.

Er du født senere enn dette, må du vente til jamboreen i 2027, og er du født tidligere, kan du søke om å være IST-er (internasjonalt stabsmedlem), med i den norske troppsledelsen eller i den norske kontingentstaben.

HVA KOSTER DET Å DELTA, OG HVA ER MED I PRISEN?

Det er slik at landene i verden har svært ulik økonomi. På en verdensspeiderleir tenker vi fellesskap, og derfor betaler deltakerne fra velstående land, som Norge, en høyere deltakeravgift for de 12 leirdagene, slik at speidere fra en god del andre land kan få en deltakeravgift bedre tilpasset sin økonomi.

SaeManGeum, Korea2023
25th World Scout Jamboree
25e Jamboree Scout Mondial

WORLD SCOUT JAMBOREE 2023

Tidspunkt for leiren: 1.–12. august 2023. Rundreise én uke i forkant.
Hvem kan delta: Speidere født mellom 22.7.2005 og 31.7.2009.
Pris: kr 39 000 (deltakere og IST) / kr 32 000 (ledere i tropp). Dette inkluderer samlinger før leiren, flyreisen til Sør-Korea, reise lokalt i Sør-Korea, Hotell i Seoul, selve leiren og særpreg.
Søknadsfrister: Ledere: 1.12.2021, speidere og IST: 15.1.2022
Leirplassen: SaeManGeum ligger i Jeollabuk-do-provinsen, Sør-Korea
Mer informasjon: jamboree.no eller 2023wsjkorea.org.

FOTO: JLOUIE NICOLO NIMOR, UNSPLASH

Vel framme i Sør-Korea blir det et hotellopphold før leiren på de norske deltakerne i forbindelse med troppsturen i og rundt Seoul. All mat under hele reisen er dekket, og deltakeravgiften inkluderer også felles særpreg (f.eks. egne plagg for den norske kontingenten).

Det er lurt å begynne å spare allerede nå om du vil være med på World Scout Jamboree i 2023! ❖

TROPPSLEDELSE OG IST-ER

Når vi skal reise med speidere på verdensspeiderleir er vi helt avhengige av å ha gode speiderledere til troppsledelsen i de norske troppene. Vi ser etter fire dyktige ledere til hver tropp. Jo flere ledere vi har til troppene, desto flere speidere får vi med.

Å være IST-er vil si at du er en del av støtteapparatet til leirarrangøren. Du jobber med ulike oppgaver knyttet til driften av leiren. IST-ere samarbeider tett med andre speidere fra resten av verden og lærer å løse oppgaver sammen med folk med forskjellige bakgrunn.

– JA, VI VIL PÅ LEIR I SØR-KOREA!

Vilde Høgli, 14 år, 1. Risør speidergruppe
– Jeg tror det blir en rik opplevelse som jeg får bare én gang i livet! Det blir moro å møte speidere fra andre land som har en helt annerledes kultur. Jeg kommer til å lære mye.

Tuva Kausland Eide, 16 år, Porsgrunn FSK speidergruppe
– Jeg har lyst å få nye venner fra hele verden og se forskjellige speiderkulturer. Jeg gleder meg til å bli kjent med Sør-Korea, de fantastiske menneskene jeg kommer til å møte og å oppleve aktiviteter sammen.

Olise S. Vestad, 21 år, 3. Fræna Aureosen speidergruppe
– Jeg anbefaler sterkt alle å bli med! Du får mange speiderminner og venner på en slik tur!

AURORAS BESTE BOKTIPS

TEKST: AURORA THUVE-RØNNING

Mål: S-8

Fire å kose seg med i vinter

Aurora er journalist i SPEIDEREN-redaksjonen og elsker å lese.

Liker du å lese? Kanskje du ikke helt vet hva du skal ønske deg til jul? Her har du fire spennende bøker å sette på ønskelista, og som du MÅ få med deg!

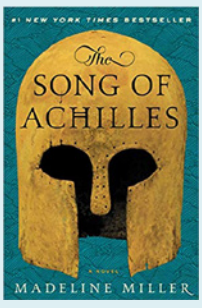
HØR HER'A!
av Gulraiz Sharif

15 år gamle Mahmoud har en lang og kjedelig sommerferie foran seg. Men dette endrer seg raskt når onkelen kommer på besøk fra Pakistan og får kultursjokk, og broren til Mahmoud plutselig forteller han verdens største hemmelighet. «Hør her'a!» er en morsom og lettlest bok på litt over 170 sider. Den tar for seg flere viktige og aktuelle temaer, og garanterer deg latterkrampe!

BEATLES
av Lars Saabye Christensen

I denne boken følger du fire Beatles-frelste gutter i Oslo gjennom oppveksten på 60- og 70-tallet. Den vil vekke en berg-og-dalbane av følelser, og tar opp mange sentrale temaer som preger livet til de fire vennene og andre folk rundt dem. Bokens tittel kommer av fortellingens røde tråd – The Beatles – og er en kjent, norsk klassiker. Og det med god grunn!

THE SONG OF ACHILLES
av Madeline Miller

Dette er Homers «Iliaden» (en slags gresk heltehistorie som ble skrevet for nesten 3 000 år siden) fortalt som en LHBT+ kjærlighetshistorie mellom den greske helten Achilles og hans ledsager Patroclus. Boka er full av gresk mytologi og genial poesi som vil få deg til å sluke sidene og glemme omverdenen. Men, pass på, den er utrolig trist!

VI VAR LØGNERE
av E. Lockhart

Cadense husker ingenting. Hvor er vennene hennes? Og hvorfor vil ingen verken svare på spørsmålene hennes, eller fortelle henne hva som skjedde? Denne boken er en trollbindende historie om en øy, en jente som ikke har det så bra, og en rik familie full av hemmeligheter.

Psst! Husk at du kan kjøpe gode bøker brukt!

IDÉ, TEKST OG FOTO: IDA VIKINGSTAD

MYE GODT PÅ TURMAT.NO
«Turmat fra hele verden» er et initiativ fra Norsk Friluftsliv. Hensikten er å bygge bro mellom norsk turkultur og internasjonal matkultur. Turmaten vår kan varieres mye mer enn de fleste av oss tenker på! Besøk siden og få nye ideer og oppskrifter.

Bak pepperkaker ute

Mål: F-4, K-8

En god måte å komme **i julestemning** på, er å kombinere julebaksten med en tur i skogen.

DERE TRENGER:

Bakematte
Stor, solid fjøl som underlag
Kjevle
Pepperkakeformer
Pepperkakedeig
Liten boks med hvetemel
Smør til steking
Primus/stormkjøkken eller bål
Fyrstikker
Stekespade og stekepanne

Husk også våtservietter og håndsprit, sitteunderlag og godt med tøy! Ellers er det veldig lurt med små pepperkakeformer: Små pepperkaker blir fortere ferdig.

SLIK GJØR DERE:

Bruk ferdig pepperkakedeig eller lag den hjemme. Oppbevar den slik at den ikke blir veldig kald før dere skal bruke den. Det kan være lurt å ha bære den innenfor jakka.

1. Bruk en god fjøl som underlag for bakematten. Fordel litt mel på matten og kjevle pepperkake-deigen litt og litt utover om gangen.
2. Trykk ut pepperkakene med medbrakte, helst små former.
3. Stek pepperkakene i smeltet smør, slik at de ikke svir seg. Prøv dere fram med varmen!
4. Pepperkakene blir ganske myke når de stekes ute, så ha tålmodighet og snu dem ofte. Om du har lokk til stekepanna, vil du kanskje ikke trenge å snu dem, men pass godt på varmen.

Legg pepperkakene til avkjøling. Pynt med melis og nonstop hvis dere ønsker det. Nyt de ferske pepper-kakene med noe godt i koppen. God jul! ❖

TEKST: AMALIE DALHAUG HALLELAND

Kva skal vi ete på tur?

Det er mange ting å ta omsyn til når ein skal planleggje mat på tur. Kor mykje veg det, tek det lang tid å lage, er det nok energi i maten og viktigast, smakar han godt?

Kor lang turen er, er også vesentleg. Skal de gå veldig kort, og det er ein varm dag, kan de godt bere med dykk ein heil vassmelon! På lengre turar og i kaldare vêr er det lurt å tenkje meir på vekt, type mat og næringsinnhald.

Eit godt tips er å velje mat som inneheld lite vatn. Det kan óg vere turka matvarer som ferdiggryter. Skal de på tur der det er fare for minusgradar, er dette ekstra viktig, vassmelonen blir nemleg til ein knallhard kanonkule når temperaturen kryp godt under null.

Ikkje ta med dykk meir mat enn de treng. Oppbevar maten i solide, tette boksar. Om de har mat igjen etter turen, ikkje kast han, men putt han i kjøleskapet.

UNNGÅ BRØDMOS!

Det finst fleire moglegheiter for å berekne kor mykje mat akkurat din patrulje treng til ein helgetur. Hugs at du brukar mykje meir energi når du ber tung sekk og må halde deg varm ute, så planlegg for å ete meir enn du gjer på ein vanleg skuledag. Å lese på emballasjen kor mykje ein treng per porsjon er ein god start. I tillegg må kvar enkelt tenkje ut kor mykje dei et til frukost og lunsj. Ta gjerne med brød, men smør ferdig matpakker på førehand. Då slepp de å bere for mykje pålegg og de unngår å kaste masse most brød når de kjem heim.

PRØV NOKO NYTT

Det finst mange gode og enkle rettar å lage på tur, så tor å prøve nye ingrediensar og oppskrifter! For sjølv om ferdiggryter er ei lett løysing, kan det bli kjedeleg i lengda. Nøkkelen ligg i førebuingane: Smøre skiver, steike kjøttdeig på førehand eller kutte grønsaker. Ei heimelaga «torogryte» kan bli ein super middag og eit gøy førebuingsmøte. Då turkar de maten sjølv i steikeomnen. Sett omnen på 50 gradar varmluft og omnsdøra på gløtt. Det tar lang tid, så ver tolmodig! I SPEIDEREN nr. 2/2019 finn du ei sak med gode tips om turking av mat (sjå issuu.com/speiderforbund).

Havregryn er óg perfekt turmat. Det blir ein super grautfrukost om de puttar oppi litt tørrmjølk, rosiner og kanskje nøtter. Et med syltetøy eller kanel og sukker. Til graut reknar ein ca. 75–100 gram havregryn per porsjon turfrukost. God appetitt og god tur!

Når det er kaldt treng vi mykje energi for å halde var ete godt.

UNNGÅ TOMGANG PÅ TUR

Putt turka frukt, sjokolade, marsipan, nøtter, kjeks eller anna kaloririk snacks i jakkelomma (proteinbarar er dyre og ikkje betre enn desse forslaga). Då har du til kjapt påfyll viss du blir svolten mellom måltida. Det er bra for både energinivået og humøret!
De kan og lage gode turkaker på eit patruljemøte før turen. Det finst oppskrifter på til dømes havrebomber, loganbrød og bjørnekaker på nett.

FOTO: THOMAS MARKENTO ANDRESEN

men på tur. Det er om å gjere å

FOTO: ALEXANDER VESTRUM

PATRULJEKONKURRANSE

TEKST: OSCAR ELIASSEN | **FOTO:** CF SALICATH

Vinn turvaffeljern

«Den våteste patruljeturen»

Du har garantert vært ute på patruljetur en gang mens regnet har pøst ned. Kanskje har du tenkt «Det kunne vært så mye verre. Jeg kunne gått her med folk som hadde klaget og klaget hele tiden, men jeg er sammen med speidere som liker å gå tur i regnet, som ikke bryr seg om at de blir litt våte på bena og som synes det er spennende å gå være ute i tåke.»

Når dere kommer frem kan dere også ligge i teltet å og snakke, spise godteri og le så lenge dere orker, uten at lederne blander seg. For en tur!

Fortell om deres våteste patruljetur eller patruljehaik! Eller den kaldeste eller om noe annet som skjedde, men hvor dere likevel var enige om at turen var fin!

SLIK GJØR DERE:

1. Hele patruljen samarbeider om å skrive en underholdende fortelling om turen.
   Maks lengde: 400 ord.
2. Finn fram et fint bilde av hele patruljen. Gjerne fra turen!
3. Send teksten og bildet til kirvil.kaasa@speiding.no eller til SPEIDEREN,
   Norges speiderforbund, Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
   innen 31. desember. Merk med Patruljefortelling

Vi kårer en vinnerpatrulje som får fortellingen sin på trykk i SPEIDEREN nr. 1/2022 og et Petromax turvaffeljern fra Speider-sport til bruk på mange fine patruljeturer.

TEKST: VENUSIA VINCIGUERRA OG KIRVIL KAASA I **FOTO:** ZAMBIA SCOUT ASSOCIATION

Mål:
L-1, S-13, 14, V-11

Heisann, Zambia!

Norske speidere har nettopp startet et samarbeid med speiderforbundene i landet Zambia. **Så hvor er Zambia?** Hva skal vi samarbeide om? Og har det noe med deg og din speidergruppe å gjøre?

Zambia ligger i Afrika og har en hel haug med naboland: Angola, Botswana, Den demokratiske republikken Kongo, Malawi, Mosambik, Namibia, Tanzania og Zimbabwe! Landet har ikke kyststripe, men i sør finner vi Zambezi-elven, med en av verdens største og flotteste fosser, og som du kanskje har hørt om: Victoriafallene, eller Mosi-oa-Tunya på lokalspråket. Det betyr «røyken som tordner».

Zambia ble et selvstendig land for rundt 60 år siden. Frem til 1962 het det Nord-Rhodesia og var en koloni under Storbritannia. I dag er Zambia et demokrati som, akkurat som Norge, har hatt valg i høst og har fått en ny regjering. Hovedstaden heter Lusaka og er en storby med nesten to millioner innbyggere. Zambia har også en positiv rekord å være stolt av: Det har klart å forbli et fredelig land og har ikke hatt noen krig eller borgerkrig. Engelsk er det offisielle språket i Zambia, men det finnes over 70 andre, lokale språk!

SPEIDING I ZAMBIA

Zambia har to speiderforbund: Girl Guide Association Zambia (GGZA) og Zambia Scout Association (ZSA). De er nesten hundre år gamle, så i Zambia har det vært speidere nesten like lenge som i Norge. Speidergruppene i Zambia er ofte knyttet til en skole: tenk å ha speideren som en del av SFO eller AKS!

HVA GJØR VI SAMMEN?

Norges speiderforbund har i mange år samarbeidet med speiderforbund i Afrika, for eksempel i landene Malawi og Liberia. Fra i år samarbeider vi med både begge speiderforbundene i Zambia. Hvorfor det? Jo, vi er sikre på at speiding kan bidra til at flere barn og unge får gode opplevelser, lærer å samarbeide og lede, finner venner og kan få lære om viktige temaer og snakke med voksne og med hverandre om dem.

Alltid beredt til speiding Zambia! Det er kanskje ikke så forskjellig fra speiding i Norge? Disse speiderne holder til i Kitwe, Zambias tredje største by..

Så hvordan gjør vi det? Vi er for eksempel med på å holde lederkurs for speiderledere i Zambia. Vi har også møter med speiderforbundene i Zambia for å finne ut, sammen med dem, hvordan de kan bli enda bedre til å drive speiding. Det er bra for både speiderne, lederne og for samfunnet som speideren i Zambia er en viktig del av.

HVORDAN KAN DU OG DIN SPEIDERGRUPPE BIDRA?

Hvor får vi penger til å drive med så mye bra i land som er så langt borte fra oss?
Noe kommer fra Norad, som er det norske direktoratet for utviklingssamarbeid. Norad mener at Norges speiderforbund er en god støtte for speiderforbund i Afrika, for eksempel gjennom ledertrening.

VÅR EGEN INNSAMLINGSAKSJON

Men det er spesielt speiderne selv som kan hjelpe speidere i land vi samarbeider med! Speidergrupper over hele Norge engasjerer seg hvert år i Speideraksjonen, som er vår egen innsamlingsaksjon. Pengene vi samler inn går delvis til våre egne prosjekter, som dem i Zambia, og delvis til vår samarbeidspartner Flyktninghjelpen og deres arbeid for mennesker på flukt. Speideraksjonen gjennomføres i april.

BLI MED OG GJØR VERDEN BEDRE!

Siden 2003 har vi speidere samlet inn over 15 millioner kroner gjennom Speideraksjonen. Innsatsen vår har bidratt godt til en bedre hverdag og en tryggere framtid for mange barn og unge i andre land. Og tenk på hva det betyr for barn og ungdommer i samarbeidslandene våre å få vite at speidere langt unna, altså her i Norge, bryr seg og vil gjøre en innsats for dem! Vi gjør verden bedre! ❖

Bli med på Speideraksjonen 2022!

Hvert år støtter speiderne i Norges speiderforbund barn og ungdom andre steder i verden gjennom Speideraksjonen. **Husk å sette Speideraksjonen på terminlista for våren!**

Speidergruppene gjennomfører aksjonen når det passer best for dem. De fleste har innsamling og andre aksjonsaktiviteter i april.

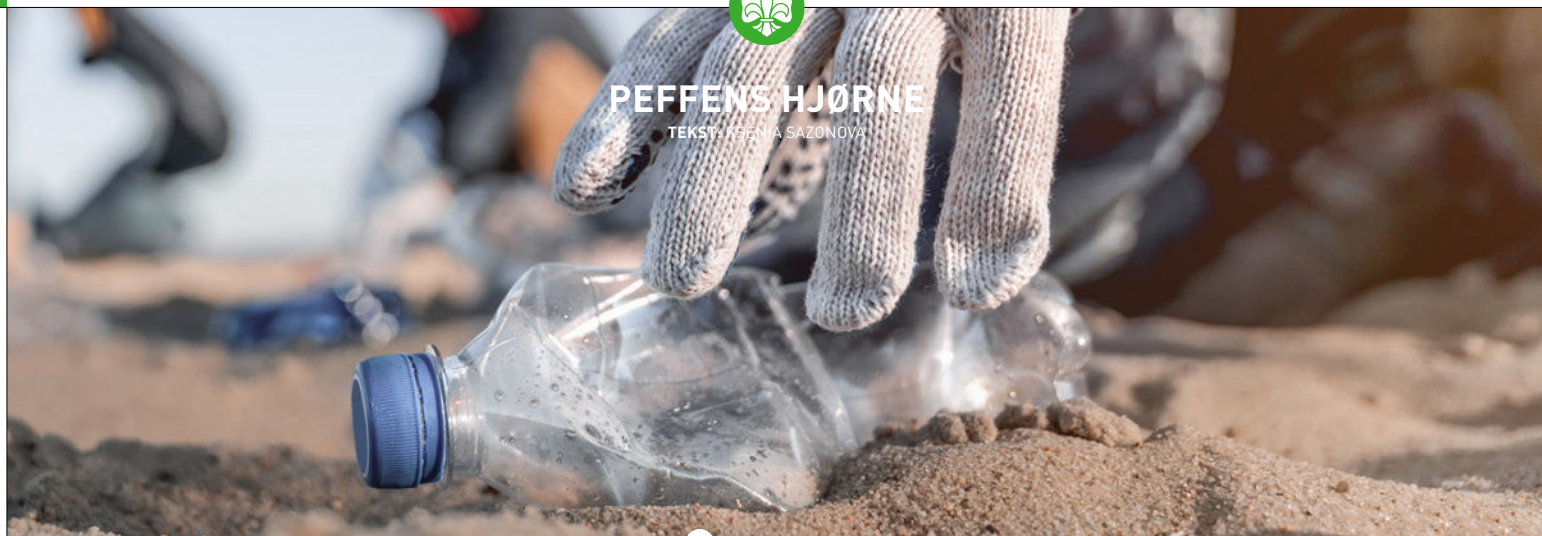
Pengene vi samler inn går til Flyktninghjelpen og til Norges speiderforbunds egne prosjekter i samarbeidsland i Afrika:

- I 2022 skal barn og ungdommer i Libanon får bedre muligheter til å gjøre noe av det de ønsker seg aller mest, å gå på skolen. Dét er nemlig ikke en selvfølge i deler av verden hvor det er krig og vold og hvor mange mennesker har måttet flykte.
- Vi skal også samarbeide med de to speiderforbundene i Zambia og støtte arbeidet deres med å tilby gode speideraktiviteter til enda flere av barna og ungdommene der.

Bli med på speidernes egen innsamlingsaksjon! Aksjonsmateriellet bestiller dere enkelt fra Speider-sport fra februar. I neste SPEIDEREN og på speideraksjonen.no vil du finne aktivitetsopplegg og annet nyttig innhold. Gled deg også til et flunkende nytt aksjonsmerke. Vi gjør verden bedre!

TEKST: IRENA SAZONOVA

Patruljen på samfunnsoppdrag

Som speidere lar vi oss ikke stoppe av utfordringer. Det heter at mennesker vokser på utfordringer. Det gjelder også patruljer. Å løse krevende oppgaver sammen i patruljen er gøy, og det styrker vennskapet mellom dere.

Når dere gjør noe for andre, bidrar dere til å skape en bedre verden, en viktig del av det å være speider. Det er på tide å sende patruljen ut på et samfunnsoppdrag!

I store deler av verden hjelper speidere til i kampen mot hiv/aids, i fredsarbeid eller i oppryddingen etter naturkatastrofer. I Norge er det fort gjort å tenke at vi ikke har like mange muligheter til å bidra med aktive handlinger, men det er faktisk noe vi kan gjøre. Hvis dere ser dere om, vil dere oppdage at globale utfordringer er aktuelle også der dere bor. Dermed er det mange temaer patruljen kan velge blant.

Her er et forslag til en utfordring patruljen kan vokse på denne vinteren, og som er bra for flere enn dere selv:

Finn noe dere kan samle dere om, en utfordring alle i patruljen synes det er viktig å gjøre noe med. Det kan for eksempel være forsøpling, mobbing, en utrygg skolevei, mangel på aktivitetstilbud for ungdommer, gamle som er ensomme, sårbar natur på hjemstedet deres, rasisme, barn og ungdommer som kjeder seg på asylmottak, og mye mer. Dette nummeret av SPEIDEREN har også tips til merker og prosjekter dere kan bli inspirert av. ❖

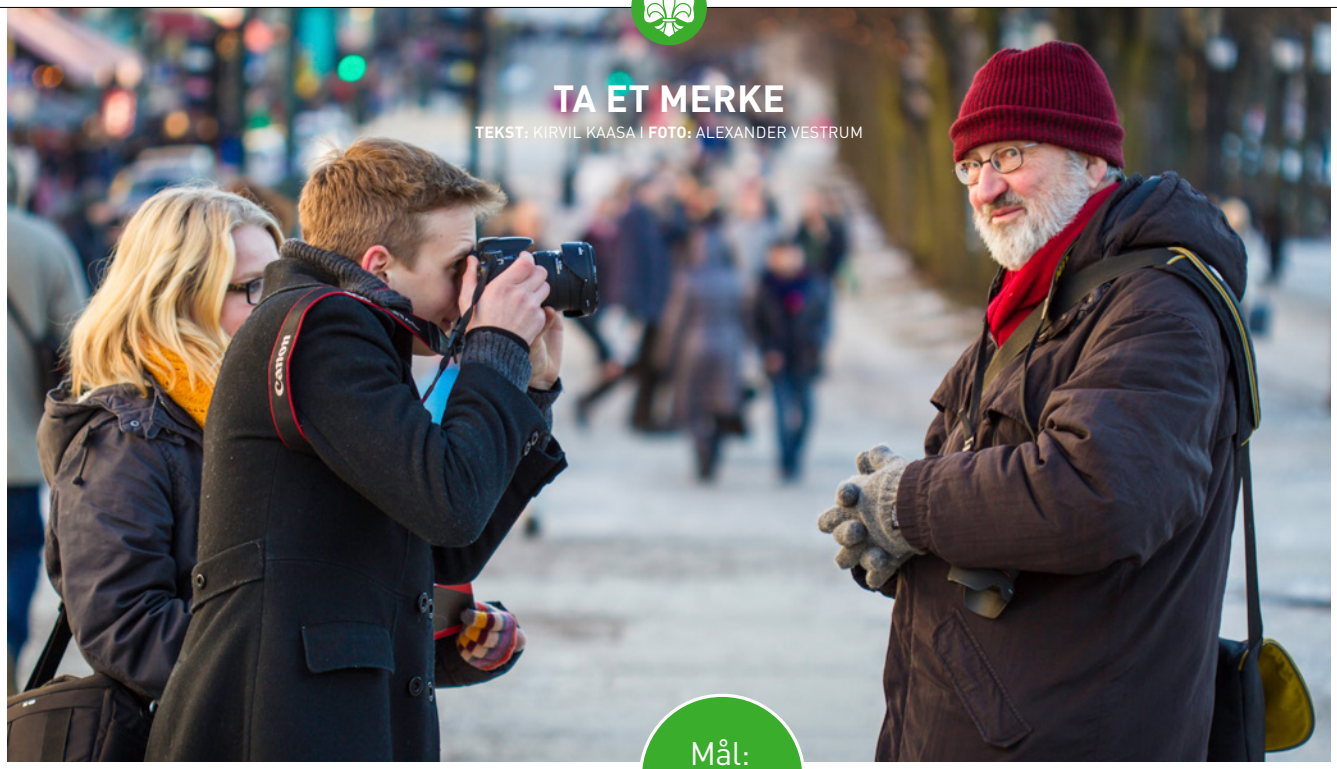
SLIK GJØR DERE:

1. HVA BRENNER DERE FOR? Vet dere om noen utfordringer i samfunnet som patruljen kan bidra til å løse? Tips: Hva diskuteres i lokalavisen eller andre medier der dere bor? Hva snakkes det om på skolen, i elevrådet eller blant venner?
2. HVORDAN FÅ DET TIL? Tenk gjennom hvordan dere kan bidra til å løse utfordringen. Trenger dere hjelp, eller kan dere samarbeide med noen? Se nærmere på detaljene og på hvordan dere kan komme i gang.
3. GJØR DET! Nå er det tid for å gjennomføre det dere har planlagt. Ha forberedelsene i bakhodet, men husk at det er lov å endre på planene underveis hvis det trengs.
4. SLIK GIKK DET! Til slutt skal dere oppsummere det dere har gjort, og diskutere hvordan det gikk.

Når dere ferdige med det fjerde punktet over har dere oppfylt kravene til prosjektmerket «Vi gjør verden bedre!». Husk å vise fram prosjektet deres på speidernes prosjektkart. Det finner dere på speiding.no/samfunnet. Der er det også flere spennende aktivitetsforslag, prosjektideer og aktivitetsheftet "Vi gjør verden bedre!" med gode prosjekttips til patruljen.

PEFFENS HJØRNE

– gir deg svar på mye av det du lurer på som peff. Send gjerne spørsmål og forslag til ting du vil lese om i Peffens hjørne til: ks@speiding.no

TA ET MERKE

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** ALEXANDER VESTRUM

To speidere prøver seg som journalister.

Mål:
S-2, V-4

Journalist

Hvordan er det å jobbe i en avisredaksjon, med radio eller TV? Fordypningsmerket Journalist kan gi deg en smakebit på det.

Hvordan er det å jobbe i en avisredaksjon, med radio eller TV? Dette merket kan gi deg en smakebit på det.
Synes du det høres spennende ut å skrive om nyheter, intervjue andre om aktuelle hendelser eller temaer, være reporter der ting skjer? Det er en viktig jobb.
Mediene spiller en viktig rolle i et demokrati som vårt. De har rett til å informere om det som skjer i samfunnet og avdekke det som kalles «kritikkverdige forhold».

Norge er i 2021 nok en gang det landet i verden som best tar vare på det som kalles pressefriheten, ifølge en rapport fra en internasjonal journalistorganisasjon. I mange andre land står det dessverre mye dårligere til.

Mange journalister har startet karrieren sin i en skoleavis, men speideren gir deg også noen gode muligheter til å bli kjent med yrket. Er du minst15 år, kan du bli med i SPEIDEREN-redaksjonen. ❖

SLIK GJØR DU FOR Å TA MERKET:

1. **Sett deg inn i** «Vær varsom»-plakaten for pressen. Les en artikkel som står skrevet i en lokalavis, riksavis, i et ungdomsmagasin eller et ukeblad. Oppfyller den kravene i «Vær varsom»-plakaten?
2. **Skriv** en reportasje eller et leserinnlegg fra et speiderarrangement eller noe annet som opptar deg.
3. **Send** en artikkel til lokalavisa eller undersøk mulighetene for å få den på trykk i SPEIDEREN.
4. **Besøk** lokalavisa, nærradiostasjonen, lokal-TV-stasjonen eller NRK sitt distriktskontor. Finn ut mest mulig om hva som skjer fra journalisten begynner å jobbe med en reportasje til den er ferdig trykket eller har gått «på lufta» på TV eller radio. Husk å avtale besøket med avisa eller radio-/TV-stasjonen på forhånd.

MULIGHET FOR PATRULJEN

Se konkurransen på side 23 som handler om å skrive om en patruljetur. Kanskje det er noe for din patrulje? Fristen for å sende inn tekst og bilde er 31. desember.

speider-sport

Speidersport.no

Kartmappe i myk og holdbar TPU-plast og godt synlige røde kanter. Helt vanntett lås med borrelås og rullelukking. Leveres med to snorer som kan festes både her og der.

253,–

Kompass fra svenske Silva som passer til både korte og lange speiderturer. Kompasset har forstørrelsesglass, kartmåling og snor med måleskala. Selvlysende markeringer forenkler nattorienteringen.

278,–

Oppladbar hodelykt er perfekt for turfolk. 3XTH er toppmodellen i Scout-serien fra Silva (som er oppkalt etter speiderne). Den har lang lysstråle og et ekstra rødt lys som bevarer nattsynet. Lykta er utstyrt med hele 350 lumen lysstyrke. Stor knapp som du enkelt kan betjene med hansker. Leveres med ladbart hybridbatteri og USB-C kabel, men kan også bruke tre helt vanlige AAA-batterier. Skikkelig bra lykt!

464,-

Speiderboka er full av friluftskunnskap, slik som kart og kompass, etablering av leirplass, tenning av bål, førstehjelp, viktige knuter, kanopadling, graving av snøhule og mye mer. Boka er rikt illustrert og er en flott julegave til både barn og voksne.

287,–

Speiderpakka er en god turmatboks fra svenske Wildo med både brettekopp og gaffelskjekniv.

139,–

Foto: Iver Gjendem / Speider-sport

#speiding

Hver uke er det utemøter, turer, lek, bålkos og mye mer. Her er bilder speidere over hele landet har delt på Instagram i høst med emneknaggen **#speiding.**
Del du også, da!

@osloscout

@1.sandnes speidergruppe

@1.tananger_sjo

@1bergenfa

@rarildr

@memotype

@tastakmspeider

@wsjnorway

@1.gulseth.speidergruppe

@troppen.ssg

@soreidespeidergruppe

@troppen.ssg

@tananger.roverlag

@agenda2021

@stineschultzheireng

@speidergruppa

@austagderkrets

@mjolnerspeider

@bonesspeider

@mikkelrev

@fredrikstadmetodistspeidere

@hdjupvik

@fellesroverfemkamp

@fredrikstadmetodistspeidere

@hdjupvik

@grenlandkrets

@bygdoyspeiderne

Premiequiz

Mål: K-3

Hvilket dyr kan bo i samme hi som reven?

- ◯ En muldvarp
- ◯ En grevling
- ◯ En vannrotte

Hva heter patruljene til speiderne på Svalbard?

- ◯ Isbjørn, Hvalross, Rype og Lundefugl
- ◯ Isbjørn, Hvalross, Reinsdyr og Sel
- ◯ Isbjørn, Hvalross, Fjellrev og Trekkhund

Hvor mange speidere kan det bli på World Scout Jamboree i Sør-Korea i 2023?

- ◯ 15 000
- ◯ 50 000
- ◯ 100 000

Hvem skal Påsan gjøre lekser sammen med?

- ◯ Mia
- ◯ Mari
- ◯ Julie

Hva har Niklas på ni år lyst til å gjøre?

- ◯ Dra på fisketur
- ◯ Sove ute hele året
- ◯ Reise til Canada

Norges speiderforbund skal samarbeide med speiderne i et annet land. Hvilket?

- ◯ Nigeria
- ◯ Zambia
- ◯ Gambia

Hva kan patruljen vinne i konkurransen om å fortelle om en patruljetur?

- ◯ Et vaffeljern for bål
- ◯ Speiderboka
- ◯ En patruljekasse

Vinnere av premier fra Speider-sport i SPEIDEREN nr. 3/21: Ask Hagen Risberg fra troppen i Vikhamar speidergruppe og Jens Nathaniel Olsen fra flokken i 1. Høyjord speidergruppe vant Speiderboka – gratulerer! Neste gang kan det være du som får en flott premie fra Speider-sport!

Svarfrist: 31. desember

Finn rett svar i bladet!

Vinn

eller

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr./sted: .....

Telefonnummer: .....

E-post: .....

Hvis jeg vinner, vil jeg helst ha

- ◯ Speiderboka – masse friluftslivskunnskap for speidereventyr året rundt.
- ◯ Silva Scout hodelykt – helt super på kveldsturer i skogen nå.

KLIPP UT, ELLER KOPIER SIDEN, OG SEND DEN TIL:
Norges speiderforbund, Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo. Merk konvolutten med SPEIDEREN

DU KAN OGSÅ SENDE SVARSIDEN PÅ E-POST:
kk@speiding.no
Skriv SPEIDEREN i emnefeltet

TEKST: HANNE KRISTINE LYBEKK I **FOTO:** PRIVAT

Her er Lotta!

Finske Lotta Forsström har vært på speiderleir i Norge og synes at norske speidere bør bli med på leir i hennes land også.

Navn: Lotta Forsström
Alder: 20 år
Organisasjon: Suomen Partiolaiset
Er fra: Tampere, sør i Finland
Et morsomt speiderminne:
– Haha, ja, det må være den gangen patruljen min var på en norsk speiderleir, og vi klarte å rive ned det store teltet vårt. Ikke så gøy der og da, men et morsomt minne!

HAR DU EN LEK Å DELE MED NORSKE SPEIDERE?

– Ja, Tervapata (Taran og den sorte gryte, minner mye om «Slå på ring»):

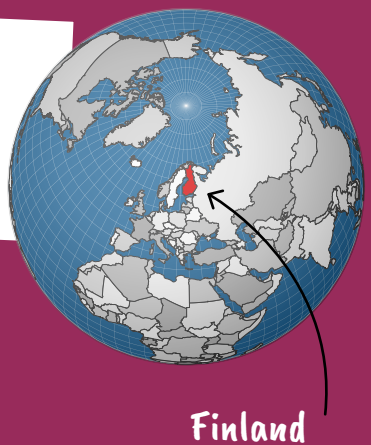
– En stor sirkel tegnes på bakken, med små halvsirkler i ytterkant. Spillerne trenger en pinne å spille med, den er sleiva til gryta. En spiller velges til å gå rundt den store sirkelen, bak de andre som står i halvsirklene og ser mot den midterste sirkelen. Personen som går rundt slipper pinnen bak en av de andre, og de to skal da løpe motsatt vei av hverandre. Den første som kommer tilbake til pinnen får plassen, og den andre må gå rundt sirkelen med pinnen for å velge en ny motstander.

HAR DU EN FINSK FAVORITTRETT?

– Ja, lohikeitto, som er en laksesuppe.

HVA GJØR DERE PÅ SPEIDERMØTENE?

– Vi har ukentlige møter for roverne, hvor vi gjør ulike aktiviteter. I troppen gjør vi mye av det samme, men på et enklere nivå og med mye lek. Siden jeg også er sjøspeider bruker jeg så mye tid som mulig med seilbåten vår, Vellamo.

HVILKE DRØMMER HAR DU FOR FREMTIDEN?

– Å reise verden rundt. World Scout Jamboree i Sør-Korea i 2023 er også på denne listen.

VIL DU BLI VENN MED LOTTA?
Skriv på engelsk til:
lottafor@gmail.com

HVA BØR MAN OPPLEVE I FINLAND?

– Regionen Lappland er spesielt fin om høsten når bladene er i forskjellige varianter av gul, oransje, rød, lilla og brun. Det er en magisk tid av året! Og selvfølgelig bør man bli med på en av våre store speiderleire som ofte holdes på Evo leirsted, nær Hämeenlinna.

TEKST: MARI HAUGE OG ODA LARSEN I **FOTO:** LARS T. RØRAAS

Fett med felles femkamp

Den første felles roverfemkampen mellom Norges speiderforbund og KFUK-KFUM-speiderne er avholdt, **og det gikk strålende!**

32 lag fra hele landet møttes til roverfemkamp på Røstad i Levanger. Det var ikke tilfeldig at arrangementet ble lagt akkurat hit. Prosjektgruppa fra Trøndelag krets valgte seg et sted i fylket hvor det ikke finnes speidergrupper ennå for å vise frem en morsom og kul speideraktivitet. Smart trekk!

Konkurransen besto av fem øvelser, en kombinasjon av dem KFUK-KFUM-roverne og NSF-roverne har pleid å ha på sine femkamper de siste årene. I år ble det konkurrert i greinene teori, hemmelig oppgave, pionering, orientering og hinderløype.

FIKK BÅDE SVERD OG SKJOLD

Søndag ble det klart at laget Fett er Fart hadde gjort det best av alle lagene, med 439.79 poeng. Dermed mottok laget begge de to vandretrofeene Pagos sverd og femkampskjoldet.

– Det var morsomt, godt vær og et kult sted å ha roverfemkapen, sier Emil Langhus Bye, Bekkelaget KFUK-KFUM-speidere, fra vinnerlaget. Lagkompis Theodor K. Lauritzen, Kolsås KFUK-KFUM-speidere, er enig: – Jeg synes at det var gøy og også at det var litt bedre gjennomført enn KFUK-KFUM-speidernes roverfemkamper. Det var moro at det var flere lag som var med, at det var harde konkurranser, oppgaver og opplegg som vi måtte gjennom, og jeg likte også at det var mange som var med i stab. Tredjemann på Fett er Fart var Sondre Skjærseth, Kolsås KFUK-KFUM-speidere.

Vi lar bildene fortelle resten av historien om den aller første, men sannsynligvis ikke siste, felles roverfemkampen! ❖

Fett er Fart-roverne med de to femkamp-troféene..

Bare blide rovere fra Speidernes beredskapsgruppe Trøndelag.

TEKST: AMALIE DALHAUG HALLELAND I **FOTO:** KIRVIL KAASA

Mål:
F-10, K-8

Kva gjer du når det «brenn på dass»?

Shit! Kva gjer eg no?! Har nokon plumpa i elva, brunne hol i soveposen, eller det er tomt for dopapir? Hald hovudet kaldt og prøv å finne ei smart løysing! **Her er nokre tips.**

VÅTE KLEDE PÅ TUR

Å bli våt er eit av dei vanlegaste problema på tur. Korleis turker ein klede på tur? Fortast går det om ein turker dei over bålet eller ei anna varmekjelde, men ver forsiktig. Turk dei med avstand til flammene, pioner gjerne eit stativ som held kleda på riktig avstand. Ei anna løysing er å turke klede på kroppen eller i soveposen. Sokkar eller andre små plagg kan du leggje på låra under stillongsen. Der er det varmt og til ei viss grad luftig, det gjer at vatnet fordampar fortare og transporterast ut. Dette kan du og gjere når du går.

DOPAPIRKRISE

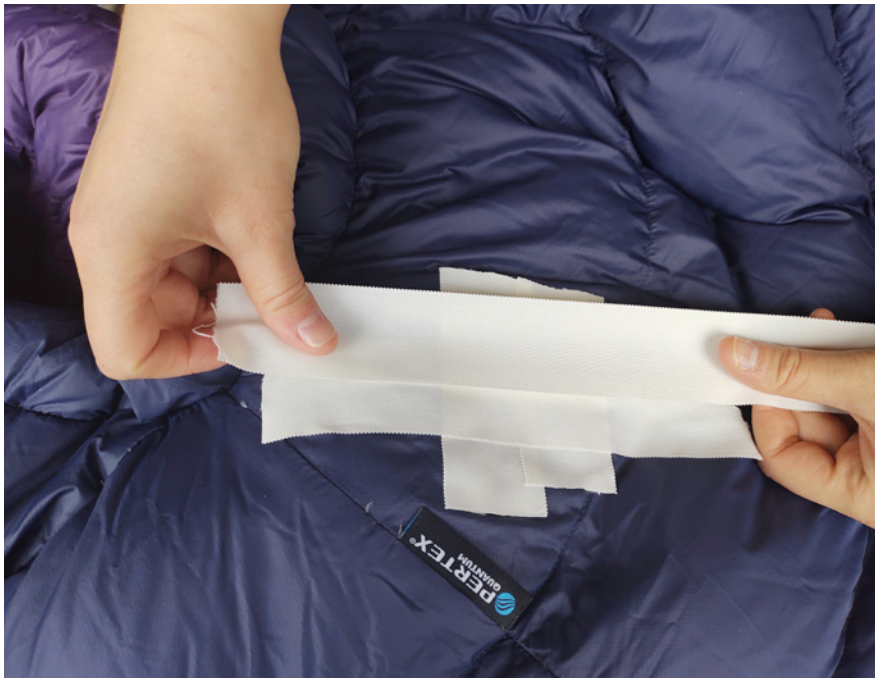
Ikkje fortvil sjølv om du har mange dagar igjen på tur og rullen er tom. Er det snø, er det betre enn papir, lag ein god snøball og turk i veg. Sumartid kan du sjå etter ulike vekstar som kan hjelpe deg. Torvmose er til dømes ypparleg, mjuk og god som våtserviettar. Finn du ikkje slik mose, er andre typar mose eller store blad gode alternativ.

HOL I SOVEPOSEN

Om du sit inntil bålet, eller fyrer brennaren inne i teltet, pass godt på klede og soveposen. Du kan vere uheldig å få gneistar på posen, eller, i verste fall, kome borti flammene med dunjakka eller soveposen. Kva gjer du då?

Det er vanskeleg å reparere eit slikt hol på turen, så å lukke det med sportstape frå førstehjelps-mappa er den beste løysinga. Bruk tapebitar som er litt større enn holet, dekk godt til med tapen og stryk over med handa. Legg tape på både innsida og på utsida av holet i plagget eller posen. Er limet i tapen dårleg, kan det vere lurt å varme tapen opp med hendene eller med ei varmeflaske, slik at han festar betre. Når du kjem heim, reparerer du holet på skikkeleg vis.

Kva bruker å gå gale når du er på tur? Har du gode tips til løysing på problemet? Del bilete og historie på Instagram og bruk emneknaggen #speiding. ❖

TEKST: KIRVIL KAASA

Til tjeneste!

Dette fordypningsmerket handler om to ting: **Å gjøre en positiv forskjell for andre og samtidig gjøre noe som er bra for en selv.**

Visste du at «Til tjeneste» er rovernes motto? Det har det vært helt siden roverarbeidet startet opp i Norge for nesten hundre år siden, og et av fordypningsmerkene i roverprogrammet heter nettopp «Til tjeneste».

Det er et merke som hele roverlaget samarbeider om å ta, og arbeidet strekker seg over minimum tre måneder. Selvsagt er det god plass til andre roveraktiviteter mens dere jobber med merkekravene. To av oppgavene skal gjennomføres av alle, men merkekravene gir også flere muligheter til å velge oppgaver som passer hver enkelt best. ❖

Mål: L-5, S-11, 13, 14

TIPS:
Eldresentre, menigheter, frivillighetssentraler, asylmottak o.l. har stadig behov for frivillig hjelp. Kommunen kan være behjelpelig med å sette dere i kontakt med disse.

GJENNOMFØRES AV HELE ROVERLAGET:

1. Gjennomfør et samfunnsnyttig prosjekt med varighet i 3–6 måneder.
2. Ta kontakt med en institusjon, sykehus, eldresenter, barnehage eller asylmottak. Arranger en tur eller annet sosialt samvær for en gruppe på over 10 personer.

VELG TO AV DISSE OPPGAVENE:

- Lag en jobbsentral, gjerne om sommeren. Gjør småjobber for eldre, uføre eller andre som trenger en håndsrekning.
- Forbered et foredrag om et aktuelt tema, for eksempel rusmidler, promillekjøring, psykisk helse, utenforskap, diskriminering, frivillig arbeid, likestilling, verdien av vennskap, fake news eller noe helt annet som engasjerer deg. Hold foredraget for en gruppe på minimum 10 personer (for eksempel for en ungdomsskoleklasse).
- Vær frivillig ved kommunens frivillighetssentral/hjelpesentral i ca. 20 timer.
- Gi blod minst fire ganger.
- Vær med på å arrangere en juletilstelning, 17. maifeiring, sankthansfest e.l. for personer som ellers ville vært alene på en slik dag.
- Hjelp en som trenger det med innkjøp, småjobber etc. over en periode på minst to måneder.
- Inviter med funksjonshemmede på tur.

ARRANGEMENTSOVERSIKT 2022

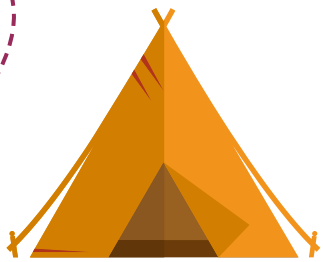
Hva skjer i 2022?

Snart er det nytt år, og det er mange nasjonale arrangementer og kurs å glede seg til for deg som er rover eller leder. Også for patruljeførere og -assistenter har vi en godbit. Følg med på speding.no/arrangementer, på Facebook og Instagram og våre øvrige kanaler, så går du ikke glipp av søknads- og påmeldingsfrister!

DESEMBER
5. Frivillighetens dag

JANUAR
21.–23. Ledertrenersamling
21.–23. Kontaktseminar Sjø

FEBRUAR
19.–26. Fjelllederkurset
22. Tenkedagen

NOVEMBER
11.–13. Speidertinget

OKTOBER
14.–16. JOTA-JOTI
21.–23. Speider- og roverforum

MARS
Roverombudssamling

SEPTEMBER
3.–11. Friluftslivets uke og #nattinaturen
16.–18. Felles roverfemkamp

APRIL
1.–30. Speideraksjonen
1.–3. KL-KS
23. Speidernes dag (Frivillighetens år) og St. Georgsdagen
29. april–1. mai Barnas Camp Villmark
29. april–1. mai Ledertrenerkurset, 2. helg (fra 2020)

AUGUST
26.–28. Frivillighetens år lederfest
26.–28. Padlesamling
August/septemberSolopadlekurs

MAI
26.–29. Emnekurs sjø
26.–29. Sjøpeff
26.–29. Turlederkurs kano

JUNI
Trekløver-Gilwell-kurs
10.–12. NM i speiding
Juni/juli Armada til sjøspeiderlandsleiren
Juni/juli Brekurs
24.–26. Nasjonal Peffsamling
Juni/juli Fossekallen (kanokurs)

JULI
2.–9. KFUK-KFUM-speidernes landsleir Gnist
2.–9. Sjøspeiderlandsleiren

ROVERWAY 2024

TEKST: NSF OG KFUK-KFUM-SPEIDERNE
I **FOTO:** HANNE KRISTINE LYBEKK

NORTH
of the Ordinary

De internasjonale speiderorganisasjonene har gitt speiderne i Norge i oppdrag å arrangere Roverway 2024. Det blir stor stas!

Om to og et halvt år samles flere tusen rovere til en europeisk leir i Norge! På Roverway blir deltakerne kjent med andre kulturer fra hele Europa og får utforske landet vårt. Foreløpig dato for Roverway er fra 22. juli til 1. august 2024.

HVA ER ROVERWAY?

Du som er mellom 16 og 22 år da har muligheten til å bli med på en fantastisk leir sammen med andre rovere fra mange europeiske land. Mye moro og deling av erfaringer, kunnskap og ideer er viktige stikkord.

Leiren består av to deler. De første dagene på Roverway 2024 får deltakerne muligheten til å utforske en rute («path») i små grupper sammen. Gruppene sette sammen av rovere fra flere land. Roverne kan velge blant en rekke ulike ruter rundt i Norge, med forskjellige temaer, slik at alle skal få så gode og unike opplevelser som mulig og bli kjent med norsk natur og kultur. Etter fem dager langs de ulike rutene samles alle til felles leir i nærheten av Stavanger.

Roverway har tidligere vært arrangert i blant annet Finland, Italia, Portugal, Frankrike på Island og sist i Nederland i 2018.

– VI GLEDER OSS!

Roverway lages av rovere for rovere. – I flere år har det vært snakket om at vi ønsker oss Roverway til Norge. De to norske speiderforbundene inviterte sine rovere til å bidra i en prosjektgruppe. Det siste året har fem rovere fra KFUK-KFUM-speiderne og Norges speiderforbund gjort en rekke gode ideer om til en søknad på vegne av organisasjonene om å få arrangere Roverway her. Og det fikk vi til! forteller rover Alfred Mestad Rønnestad (22) fornøyd. Han har ledet søknadskomiteens arbeid.

– Det var viktig for oss å være fremtidsrettet samtidig som vi holder på kjernen i det norsk og europeisk speiding er. De neste årene skal innholdet i søknaden vår bli til en leir. Jeg er stolt over arbeidet vi har gjort med søknaden, og det skal bli gøy å se mange norske rovere på "North of the Ordinary" i 2024, sier Alfred.

– Vi gleder oss til å invitere speidere, rovere og ledere til å bidra i dette prosjektet. Rovere i begge forbund har lagt ned masse arbeid i søknaden. Den er et glimrende utgangspunkt for å skape en fantastisk europeisk roverleir i Norge, konstaterer landssjef Thor Andreas Moe Slinning i KFUK-KFUM-speiderne, og speidersjef Håvard Djupvik i Norges speiderforbund. ❖

#rw24 #roverway2024 #northoftheordinary

Rovere fra flere titalls land kommer hit i 2024. Bildet er fra Roverway i 2018.

TEKST: SIMEN HUSBY I **FOTO:** MADS ANKARSTRAND

Superheltene

FOTO: YULIA MATVIENKO, UNSPLASH

Kjenner du deg igjen i Simens tekst? Av og til trenger vi alle en klapp på skuldra og noen som hjelper oss med å se at det vi gjør er bra og betyr noe for andre. Vi kan dessuten alle være den som ser andre og får dem til å innse, eller huske, **at de også er superhelter**.

«Det var en gang en superhelt. Han passet på alle og jobbet hele dagen for at dem rundt han skulle ha det bra. Alle var glade i han og takknemlig for jobben han gjorde, men han skjønte det ikke selv. Superhelten selv følte aldri at han gjorde nok, og forsto ikke at han var en superhelt.

En kveld han var helt utslitt og følte at ingenting han gjorde var godt nok, da møtte han sin egen superhelt. En superhelt som tok vare på han, passet på han, og hjalp han å innse hvor mye han hadde betydd for dem rundt han. Det han trengte for å innse at han selv var en superhelt, var å møte sin egen superhelt.

Verden er full av superhelter som ikke vet de er superhelter. Du vet det kanskje ikke, men du er nok en superhelt, du også. Vi er superhelter alle sammen, ikke for alle, men for noen. Sjansen er stor for at du er en superhelt for noen, uten å engang vite om det selv.» ❖

FOTO: ISOLDE KOBERNUS

TEKST OG FOTO: JANNE KATHINKA FONGEN

Mål:
K-7, 8, 9,
L-5

Helt unike julegaver

Julegaver er koseligst om de er laget selv. Inviter en venn eller to på juleverksted, eller sett av et speidermøte, og lag gaver sammen. Her er noen forslag til hva dere kan lage. Kos dere!

SUPERDIGGE KARAMELLER!

DU TRENGER:

- 2 dl kremfløte
- 2 dl lys sirup
- 2 dl sukker
- 2 ss smør

SLIK GJØR DU:

1. Bland fløte, sirup og sukker i en liten gryte. Kok opp blandingen mens du rører. Pass på at karamellmassen ikke brenner seg!
2. Ta dråpetesten når karamellmassen har kokt en stund, kanskje ca. 20–30 minutter. Vær forsiktig, karamell-blandingen er kjempevarm!
   Når blandingen består dråpetesten, kan du gå videre til neste steg, ellers må du la den koke litt til. Et sukkertermometer gjør det lettere å treffe rett.
   119 grader gir karameller med perfekt konsistens.
3. Bland inn smøret.
4. Hell karamellmassen i en liten langpanne som du har dekt til med bakepapir.
5. Når karamellen har stivnet kan du skjære den opp i biter.
6. Pakk inn hver enkelt karamell i bakepapir, ikke matpapir, da klistrer ikke karamellene seg sammen og ikke til papiret.

Pynt, skriv en hilsen og gi til noen du er glad i!

DIN EGEN VRI!

Salte karameller: Dryss litt fingersalt over karamellen med én gang du har helt massen i formen.

Pepperkakekarameller: Bland 1 krydermål hver av kanel, ingefær, nellik og eventuelt pepper i karamellmassen rett før du heller den i formen.

DRÅPETESTEN

1. Fyll et glass med kaldt vann
2. Drypp litt karamellmasse i vannet.
3. Om karamellen stivner med én gang, og du kan forme den til en liten kule, er karamellmassen ferdig.

JOBB FORSIKTIG!
Å lage såpe er ikke farlig, men du må ta noen forholdsregler og være forsiktig. Bruk vernebriller, hansker og klær det ikke er så farlig med. Lut er etsende og kan sprute. Det er farlig å få i øynene eller på huden. Skulle det skje, må du skylle med vann med én gang i omtrent 30 minutter!

LAG DIN EGEN SÅPE

Få ting er stiligere å gi bort i gave enn din egen hjem-melagde såpe. Dette er en grunnoppskrift som du enkelt kan gi din egen vri!

DU TRENGER:

- 70 g lut
- 150 g kokosfett
- 350 g olivenolje
- 150 g kaldt vann
- Miksebolle
  (obs! kan bare brukes til såpelaging etter dette)
- Stavmikser
- -Vernebriller og gummihansker
- Digital vekt
- Håndkle
- Rengjort melkekartong
- Glass (obs! kan bare brukes til såpelaging etter dette)
- Noe å røre med som det ikke er så farlig med, for eksempel en skrutrekker

HANDLE HVOR?
Lut, natriumhydroksid, kan ofte kjøpes på apoteket, men er billigere i en fargehandel eller på Biltema.

SIKKERHET:
Rekkefølgen er viktig!
I naturfagstimen har du kanskje hørt at «**syre i vann går an, vann i syre blir uhyre!**».

SLIK GJØR DU:

1. Ta på deg verneutstyr
2. Smelt kokosfett på lav varme og bland inn olivenolje
3. Hell vannet i glasset og hell lut forsiktig i vannet. OBS! Ikke omvendt!
4. Rør til alle lut-korn har løst seg opp. Vannet i glasset kommer til å bli varmt.
5. Vent til oljeblandingen og lut-blandingen har omtrent samme temperatur. Putt en finger ned i oljen og kjenn utenpå glasset med lut for å sjekke den.
6. Hell oljeblandingen i miksebollen. Når det ikke er et eneste uoppløst lut-korn i blandingen, kan du helle den i bollen også.
7. Miks blandingen med stavmikseren, når blandingen er blitt en tykk krem er den ferdig. Det tar omtrent 10 minutter.
8. Tilsett eteriske oljer, knuste havregryn, kaffepulver eller tørkede blomster om du vil det. Du kan bruke paprikakrydder, safran eller gurkemeie til å farge såpa.
9. Hell såpeblandingen i en rengjort melkekartong. Legg plastfolie og et håndkle over.
10. Skjær såpa i biter etter 24 timer. La den herde i tre uker før du bruker såpa. Du kan gjerne pakke den inn allerede nå. Knyt en liten sløyfe rundt såpa og pakk gaven inn i gavepapir eller i en liten kartong.

SKJERFKNUTE TIL SPEIDERVENNEN DIN

Lag en fin skjerfknute som du kan gi til speidervennen din i julegave. Skjerfknuter er praktiske – og, ikke minst, veldig koselig å få . Søk på «tyrkerknop» på YouTube, der finner du mange gode instruksjonsvideoer. Det tar litt trening å få det til, men med litt prøving og feiling og kanskje litt hjelp, klarer du det helt sikkert!

SPEIDER-CV

Navn: Paul Henrik Wanderaas.

Alder: 41 år.

Speiderbakgrunn: Var speider i Mosjøen som barn og begynte igjen i voksen alder. Er nå troppsassistent og flokkassistent i Langhus, samt flokkleder i Myrvoll, begge i Follo krets

Yrke: Konsulent i sikkerhetsselskapet Avarn Security

Aktuell: Speiderombud i Follo krets

TEKST OG FOTO: ALEXANDER VESTRUM

Fra radiomann til ombud

– Jeg gjør ikke alt. Jeg er bare ansvarlig for at det skal skje, sier Paul Henrik Wanderaas, speiderombud i Follo.

Vi møter Paul Henrik på en parkeringsplass på Sofiemyr, nærmere bestemt ved Fløysbonn. Dette er rett ved endeholdeplassen til 81-bussen fra Oslo sentrum. Her er patruljeførere og patruljeassistenter i ferd med å samle seg til Peffkurs 2.

Rundt 30 ungdommer skal i løpet av helgen blant annet lære å planlegge en tur. Turen starter med en vandring på drøyt tre kilometer inn til Stallerud-hytta. Dette peffkurset holdes den helga som Norge åpner opp igjen for fullt.
– Nå har ikke jeg vært speiderombud i mer enn halvannet år. Og i den tida har det vært noe som heter covid. Så da har jeg ikke fått gjort så innmari mye, forteller Paul Henrik.

VIA AMATØRRADIO

Speiderbakgrunnen til Paul Henrik går tilbake til tiden som bever i Mosjøen. Men så kom et lengre opphold. Det var ikke før i voksen alder at han ble med igjen.
Vi ser nærmere på speiderskjorta hans. Noe av det som fanger oppmerksomheten, er bokstav- og tallkombinasjonen LA1SS LA2SS. For mange gir det ikke mening. Men har du vært med på JOTA – Jamboree on the air – vet du kanskje at dette er kallesignalet til JOTAs hovedstasjon. Paul Henrik er en ivrig radioamatør. Og det var i den rollen han ble med på landsleiren Utopia på Åndalsnes i 2009.
– Noen lurte meg med på speiderleir allerede før jeg ble speider igjen, forteller han.
Det ene ledet til det andre, som det heter. Og Paul Henrik ble hentet inn til Lederløft for å drive med amatørradio der. Så gjorde han det samme i Fagerstrand speidergruppe.

Paul Henrik nøyer seg ikke med å være med i én speidergruppe.

– Og siden har radio-biten blitt mindre og mindre, og speiderbiten større og større, forteller Paul Henrik.

SLITSOMT, MEN GØY

I Fagerstrand var han i tolv år og var innom de fleste verv. Nå er han troppsassistent og flokkassistent i Langhus, samt flokkleder i Myrvoll.
– Speiding for meg er å ha det gøy, helt kort oppsummert. Er det ikke gøy, så er det ikke speiding. Det kan være slitsomt, men samtidig gøy.
Paul Henrik er det første speiderombudet i Follo krets på en stund. Han mener at alle kretser bør ha nettopp et speiderombud.
– Noen må holde tak i arrangementer for dem som er i troppsalder. Mange steder klarer kretsstyrene det fint. Men det er litt lettere når én person har ansvaret for det, forklarer han.
Arbeidet består blant annet i å sørge for at det blir holdt peffkurs. I tillegg til selve speiderombudet, Paul Henrik, består ombudsteamet av fire til seks personer. Ofte er lokale grupper tekniske arrangører.
– Noen ganger kommer jeg bare for å dele ut en premie, og da har jeg gjort det jeg skal, sier han.
Og ler. ❖

Les saken om ombud på s. 52.

SPEIDERE VIL UT

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** THOMAS MARKENTO ANDRESEN

Gode turklær skal tåle en trøkk og holde mål på speidertur i mange slags vær.

Testpatrulje søkes!

Norges speiderforbund og Speider-sport har et godt samarbeid med turplaggprodusenten Tufte Wear om tur- og profilplagg for speidere. Nå ser vi etter en patrulje som kan tenke seg å teste hvordan plaggene funker på speiderturer. **Blir det din patrulje?**

Klærne fra Tufte Wear er i hovedsak laget av bambus, merinoull og resirkulert eller økologisk bomull. Det er et godt utgangspunkt når de skal holde speidere tørre og varme på tur, men hva synes brukerne, altså speidere på tur i skog og mark, på fjellet og på og ved sjøen, om plaggene?

OL-vinner Olaf Tufte synes det er bra å være på lag med speidere som er glade i å være ute, og han ønsker seg at speiderne utfordrer ham til å gjøre ting stadig bedre ved å fortelle hva de mener om turklærne fra Tufte Wear.

TESTPATRULJENS OPPDRAG

Vi søker en patrulje på mellom fem og åtte speidere i ulik alder (mellom 10 og 16 år) som kan tenke seg oppgaven med å teste plaggene fra Tufte ved å bruke dem på speiderturer gjennom våren (ca. mars-mai). Hver speider får et sett med forskjellige plagg til turbruk.

Underveis skal patruljen ta bilder som vil bli brukt av Norges speiderforbund og Tufte Wear. Erfaringene deres med plaggene og bilder av dere på turene kommer i SPEIDEREN nr. 3-22. Historiene og bildene vil også bli delt i andre kanaler, av oss og av Tufte Wear.

SLIK GJØR DERE

Er dette noe for deg og patruljen din? Send en kort søknad på e-post til line.aas.mjoster@speiding.no og fortell om hvorfor dere har lyst til å bli testpatrulje og hva slags turer dere ser for dere å teste plaggene på når våren kommer. Speidere som er under 15 år må også ha samtykke fra en forelder/foresatt for å delta. Frist for å søke er **15. desember. Vi plukker ut en patrulje kort tid etter fristen.**

Testaktiviteten er et samarbeid mellom Tufte Wear og Norges speiderforbund. ❖

TEKST: JANNE KATHINKA FONGEN I **FOTO:** PRIVAT

Bli med på feiringen!

– Jeg skjønner ikke om noen lar være å bli med på dette, **alle må jo være med!** slår speiderleder Cecilie Strand engasjert fast.

I 2022 skal frivilligheten vise fram alt det gode den bidrar med. Norges speiderforbund har ambisjoner om å bruke året på å komme et godt stykke nærmere langtidsmålene som Speidertinget har vedtatt, altså å være synlige, bli mer mangfoldige og inkluderende, ta vare på de frivillige og bli enda flere speidere og ledere. Dette henger tett sammen med god aktivitet i speidergruppene, og derfor er det først og fremst der markeringen av Frivillighetens år 2022 skjer. Noen grupper har hatt planene klare i flere uker allerede.

SYNLIGHET GA VEKST

Medkila speidergruppe er en av dem, og har gode erfaringer med å jobbe med blant annet synlighet.
– Vi har ekspandert voldsomt de siste årene, vi gikk fra å være 20 medlemmer til å bli omtrent 100, forteller speiderleder Cecilie.
– Uten tvil er det særlig synligheten som har gitt oss veksten.

SPRUDLENDE GATEFEST

– Vi har lyst til å lage en gatefest for alle frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner i Harstad i 2022 og har søkt om penger til å arrangere dette, forklarer hun. Speidergruppa har også lyst til å få laget sekker med trykket «Jeg er frivillig!» til alle frivillige . – Ellers ser vi for oss et leirbål på torget med sang, rop og leker – selvsagt i speiderskjorte, for å markere oss! Gjennom hele året vil speidergruppa vise hva de driver med, med små og større markeringer i lokalsamfunnet.

– VI GJØR EN FORSKJELL!

– Vi vil vise at frivilligheten gjør en forskjell. Det spiller ingen rolle om gruppa er liten eller stor, vi gjør alle en forskjell for noen få eller for mange – det kan vi være stolte av, og det er verdt å feire, minner Cecilie om. ❖

HUSK!

I høst har speidergrupper kunnet søke om støtte til å arrangere Speidernes dag (VÅR DAG) 23. april 2022, og pågangen har vært stor! Frivillighet Norge vurderer å åpne for søknader fra flere etter nyttår, så følg med i våre kanaler!

TEKST: JANNE KATHINKA FONGEN I **FOTO:** MADS ANKARSTRAND

SUPERTIPS:
La gjerne speiderne som aldri har deltatt på leirbål før foreslå leker, aktiviteter og sketsjer – da unngår dere å gå i «fella» der dere bruker de samme aktivitetene hver gang.

Leirbål skaper STEMNING!

Finnes det noe koseligere enn å sitte rundt bålet med speidergjengen etter en lang, eventyrlig og kanskje litt slitsom dag? Jeg tviler.

Varmen fra bålet brer seg til alle, leirkjærestene deler leirbålskappe, det gomles godteri, barnestemmer ler og prater og kinnene blir røde. De yngste speiderne titter nysgjerrig på roverens leirbålskappe – den har så mange flere merker enn deres. Lederen trer frem og setter i gang leirbålet.

LEIRBÅLSÅPNING – HVORDAN?

Leirbål bør være preget av stemning, munterhet og noe alvor. Leirbålsinnvielser er en gull måte å starte seremonien på, de fanger oppmerksomhet og gir noen sekunder rom for refleksjon før det dras i gang en skikkelig Joggi, joggi, joggi! Du finner leirbålsinnvielser i Speiderbasen.

EHH – OG HVA NÅ?

De beste leirbålene inneholder forskjellige, korte leker, aktiviteter, sanger og sketsjer. La flest mulig delta i planleggingen av leirbålet! Ingenting er bedre enn om hver speider føler at leirbålet er litt «deres». La for eksempel patruljene planlegge et innslag hver. Fordypningsmerket Leirbål er fint å motivere med, du finner merkekravene i Speiderbasen.

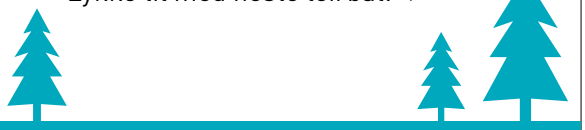
«BARE ROT»

De fleste har opplevd «dårlige» leirbålsinnslag. Hva var det som gjorde innslaget «dårlig»? Fellesnevnere er ofte dårlig planlegging, usikre speidere, man hører ikke hva som blir sagt, fnising eller dårlig forklaring av aktiviteten. Den enkleste løsningen: planlegging og øving. Gå gjennom aktiviteten speiderne skal lede med dem i forkant av leirbålet. Fortell dem hva som er bra og hva de bør øve på før leirbålet. Det viktigste er å hjelpe speiderne slik at de mestrer – unngå at det blir ropt «vi hører ikke hva du sier» eller «jeg skjønner ikke hva du mener». Slik respons gjør speiderne, spesielt de nye, usikre. Bistå dem heller hvis det blir nødvendig, fyll inn med det som mangler eller gi en kort oppsummering av reglene for leken eller aktiviteten før den starter. Her må du finne en gylden balansegang mellom å få speiderne til å føle at de organiserte innslaget selv og få aktiviteten til å være spennende for tilskuerne/deltakerne.

EN SKIKKELIG GOD PRAT

Med noe trening kan du få til gode samtaler med speiderne dine rundt leirbålet. I starten bør du styre samtalen litt med fast hånd, slik at tulle-kommentarer ikke tar så mye av tiden. Når speiderne skjønner «gamet» er ikke det nødvendig lenger. Leirbålsprat kan brukes til å bli kjent: ta for dere en og en speider og la de andre speiderne stille spørsmål. Her kan speiderne finne ut av hverandres favorittpålegg, familie, hobbyer og morsomme historier. Hvis dere ikke rakk hele refleksjonsløypen til Agenda 2021, kan dere bruke den til å skape leirbålsprat om ulike temaer. Fordypningsmerket Vær deg selv stiller også mange gode spørsmål som kan tas opp under leirbålet, merket oppfordrer speiderne til å reflektere rundt temaer de er opptatt av og møter på skolen, på trening og i patruljen: kjærlighet, vennepress/likhetspress, kroppsbilde og skjønnhetsidealer og rollemodeller.
Lykke til med neste leirbål! ❖

Les en fortelling, for eksempel Rødhette og ulven og la speiderne ha ulike roller. Fordel også de mindre rollene som seng, stol og bord! Ellers er historien om Lille Willy morsom! Historiene finner du med et kjapt nettsøk.

FORSLAG TIL ANDRE LEIRBÅLSAKTIVITETER:

- Hviskeleken
- «Jeg har vært på loppemarked i dag»
- Adjektivhistorie
- Mimestafett
- Beat for beat
- Smaksleker
- Hva slags frukt, sjokolade eller grønnsak er dette?
- Gjett hvilken sang jeg plystrer!
- Chubby Bunny

Aktivitetene finner du enten i Speiderbasen eller ved å ta et lite nettsøk.

BEVEGELSESSANGER:

- Flee fly flo
- Fader Abraham
- Jeg er en liten undulat
- A ram sam sam
- Lillebo kanin
- Hei, eg heter Kåre
- Hei, jeg heter Jonny

Du finner sangene med bevegelser om du gjør et lite YouTube-søk.

3 KORTE TIPS

- La Joggi, joggi, joggi være ditt nye hysj!
- Korte leker, energizers er gull!
- Gå gjennom aktivitetene patruljen planlegger før leirbålet!

TEKST: AURORA THUVE-RØNNING I **FOTO:** JANNE KATHINKA FONGEN

Ideer til juleavslutningen

Forandring fryder! Skap god stemning i gruppa, og gjør noe nytt på årets juleavslutning.

FLETT JULEKURV-MERKER
En kjapp aktivitet som fint kan passe inn i møtet er fletting av julekurv-merker fra Speider-sport. Merkene kommer i to deler, og speiderne kan lett sette dem sammen for så å ta dem med hjem. Disse kommer i ny versjon hvert år og er fine samlemerker.

HA UTKLEDNINGS-KONKURRANSE
Ute eller inne, denne aktiviteten kan gjennomføres uansett! Oppfordre speiderne til å kle seg i nisselue, julesminke og andre juleklær, og lag en konkurranse ut av det. Server også gjerne risgrøt eller gløgg, og sett på noen gode juleklassikere. Den/de med best kostyme kan for eksempel vinne marsipangris eller andre premier. Dette kan også gjøres til en patruljekonkurranse der hver patrulje får et eget tema å kle seg ut som.

TENN LYS FOR EN BEDRE VERDEN
En fin start eller slutt på møtet kan være å tenne stearinlys, kanskje passer det å bruke lys dere har laget selv på et møte i forkant? La speiderne får høre om en eller flere aktuelle kriser og situasjoner som preger verden. Snakk sammen, kanskje i mindre grupper, om hva vi speidere kan bidra med og tenn lys for håp om en bedre verden. Enda en fin vri kan være at hver speider velger seg en god gjerning å gjøre i løpet av juleferien og skriver den opp på en lapp som kan puttes i en julekurv eller liknende.

Denne aktiviteten er inspirert av Fredslyset, som er speideres symbol for fred, og som har som formål å bidra til refleksjon og innsikt. Finn ut mer på nettsiden-fredslyset.no og i Speiderbasen.

JULEPINNE-KAKETUR
Å fyre bål er hyggelig, spesielt når det er mørkt og kaldt ute. Da kan det også være koselig å avslutte året med noe ekstra godt å spise. Arranger en julepinnekaketur, og skap god stemning rundt bålet.

Å lage julepinnekaker likner det å lage pinnebrød, bare at deigen er annerledes. Her bytter vi nemlig ut pinnebrøddeigen med julekake-deig som for eksempel pepper-kake, lussekatt, kransekake eller pinnebrøddeig med sukker og julekrydder i.

For alle som deltar på en slik tur vanker det gjerne et motivasjons-merke for julepinnekaketur. Merket kan bestilles hos Speider-sport.

Flere gode og også utradisjonelle bålmatoppskrifter fra mange deler av verden finner du på turmat.no. Se også saken om pepperkaker på side 24. ❖

TEGNESERIE

AV: FRODE ØVERLIE

TEKST: ALEXANDER VESTRUM I **FOTO:** JULIE KOLSTAD

Ombudet – den som får ting til å skje

Særlig for roverne er det viktig at kretsene har et ombud, mener Ingeborg Kolstad i Komité speiding.

Har kretsen din et speiderombud, eller kanskje et lederombud eller roverombud? Hvis ikke, her er noen råd til hvordan dere kan starte.

– For å få i gang en ombudsording tenker vi det er viktig å få på plass et mandat. Hva ønsker man at ombudet skal drive med og ha ansvar for? sier Ingeborg.

Selv har hun og Benjamin Askevold Andersen, den andre roverkontakten i Komité speding, jobbet mest med roverombud. Men rådene vil også kunne gjelde andre ombud.

– Vi tenker at den viktigste jobben roverombudet gjør er å tilrettelegge for roveraktivitet på kretsnivå, å være rovernes stemme opp mot kretsstyret og skape et godt rovermiljø på tvers av grupper. Dette med å tilrettelegge for aktivitet på kretsnivå er kanskje spesielt viktig for rovere, da mange ikke har et tilbud om roveraktivitet i egen gruppe. Dette kan altså være en måte rovere kan knytte kontakter også utenfor egen gruppe, sier Ingeborg.

I april i år var det en samling for roverombudene, og på grunn av pandemien var den digital. Neste år blir det en samling fysisk, og planen er å samles rundt månedsskiftet mars/april.

– Roverombudssamlingen skal være en arena for inspirasjon for roverombud og en mulighet for å treffe andre ombud. Det skal være sosialt, men også et sted for faglig påfyll og en mulighet for erfaringsutveksling gjennom å møte andre i samme rolle. Vi oppfordrer til at alle kretser sender noen til å delta, selv om de ikke nødvendigvis har en ombudsordning oppe og går, kanskje dette kan være startskuddet for å komme i gang? sier Ingeborg Kolstad. ❖

«Lederombudet i kretsen er oppnevnt av kretsen til å gi lederne et godt tilbud av kurs og sosiale og faglige samlinger, i samarbeid med kretsstyret og oppnevnte ledertrenere i kretsen.»

«Speiderombudet skal sørge for at kretsen har et godt tilbud til speidere i troppsalder, og eventuelt skreddersydde tilbud for ledere for disse aldersgruppene.»

Fra speiding.no

«Roverombudet skal sørge for at det finnes et godt tilbud til rovere (medlemmer i roveralder) i kretsen, samt skal arbeide med utvikling av et godt rovermiljø.»

«Bever- og småspeiderombud jobber med tilbud til de yngste medlemmene i kretsen, og eventuelt skreddersydde tilbud for ledere for disse aldersgruppene.»

TENN GNISTEN

PÅ LANDSLEIR I 2022

2. - 9. juli 2022 arrangerer KFUK-KFUM-speiderne landsleir på Forsand i Sandnes kommune. Bli med du også og møt speidere fra hele landet! Vi bygger leir, sover i telt, deltar på morsomme aktiviteter, drar på haik og koser oss på leirbål sammen med tusenvis av andre speidere. Påmelding åpner 1. januar.

Speidergrupper fra KFUK-KFUM-speiderne vil bli prioritert ved begrenset plass.

Følg med på gnist2022.no.

FOR HVEM: Speidere født i 2011 og tidligere.
HVOR: Forsand, Sandnes kommune.
NÅR: 2.-9. juli 2022.
PÅMELDING: Åpner 1. januar 2022.
Les mer på gnist2022.no.

TEKST: HÅVARD DJUPVIK | **FOTO:** FOTOGRAF BIRDY - BIRGITTE HENEIDE

Forventningstid

Vi legger bak oss en rar og utfordrende tid og ser fremover nå. Om ikke lenge går vi inn i Frivillighetens år 2022, og det blir et år som virkelig kommer på rett tid. I 2022 skal vi for alvor opp i fart og inn i feiringen, der vi heier på og setter pris på verdens største vennegjeng. Vi skal endelig møtes til større arrangementer og leire over hele landet, vi skal ha Speidernes dag 23. april, på St. Georgsdagen, kretskonkurranser, NM i speiding og roverfemkamp, nasjonal peffsamling, stor ledersamling, leir og mye, mye mer. Det blir også et år for å sette pris på alle dem som bidrar til at speideren beveger seg. Fra den ansvarsfulle peffen og den støttende assen, til de sjauende og sprudlende roverne, via dugnadsvillige foreldre, engasjerte komite- og styremedlemmer til de fantastisk hverdagsutholdende og dyktige lederne.

Men først skal vi inn i den mørke, fine tida. Vi skal tenne bål i snøen, se på stjernene fra hengekøya og tenne stearinlysene på speiderhytta og glede oss over å kunne være sammen igjen. Og i løpet av høsten skal veldig mange av oss skrive en søknad om å få være en del av den norske kontingenten til verdensspeiderleiren i Sør-Korea i 2023, der vi skal være sammen med virkelig mange igjen!

Det er skikkelig deilig å være tilbake igjen i hverdagen, og hvis du som sitter og leser dette bladet er en av de mange nye som har funnet veien til vårt leirbål denne speiderhøsten, vil jeg bare si til akkurat deg: Hjertelig velkommen inn i verdens beste og største vennegjeng! ❖

Speiderhilsen fra
speidersjef Håvard og Speiderstyret

FASIT HODEBRY

E	P	L	E		
N	E	S	E		
S	P	A	D	E	
S	P	I	K	E	R
T	E				
K	R	Å	K	E	
Ø	K	S			
K	A	T	T		
S	K	O			
R	E	V			

HEDER OG ÆRE

Vi presenterer speidere, speiderledere og andre som er blitt gjort ekstra stas på for speiderinnsatsen sin.

NSFS HEDERSTEGN

- Daniel Gauslaa, tildelt av Speiderstyret
- Hans Petter Kvalø, tildelt av Asker og Bærum krets
- Harald Schytz, tildelt av Speiderstyret
- Karoline Omberg Often, tildelt av Speiderstyret
- Lars Volden, tildelt av Speiderstyret
- Tuva Moholdt, tildelt av Speiderstyret

ÆRESKNIV

- Frode Kjelsberg, tildelt av Røros speidergruppe
- Inger Fjellhaug, tildelt av Trøndelag krets
- Janne Lindal Paulsen, tildelt av 2. Kristiansand FSK speidergruppe
- Jarle Lysebo, tildelt av Arna MSK speidergruppe
- Kato Hoelsveen, tildelt av Øvre Buskerud krets
- Kirsten Havik Langmyr, tildelt av 2. Kristiansand FSK speidergruppe
- Kristin Ilebekk Olsen, tildelt av 2. Kristiansand FSK speidergruppe
- Marianne Rønnekleiv, tildelt av 1. Vennesla speidergruppe
- May Irene A. Løseth, tildelt av Røros speidergruppe
- Paul Nørsett, tildelt av Lillesand speidergruppe
- Thom Lauritsen, tildelt av 2. Kristiansand FSK speidergruppe
- Tom Frimann Nilsson, tildelt av Hyggen speidergruppe
- Øyvind Steinsmo Grimsrud, tildelt av Rælingen speidergruppe

SPEIDERSJEFENS TOPPUTMERKELSE

Dette er den høyeste utmerkelsen du kan oppnå som stifinner, vandrer eller rover. Hensikten med merket er at det skal være noe å strekke seg etter. Det er egne krav til topputmerkelsen for hver aldersgruppe.

Stifinnere

- Daniel Malmin, 2. Stavanger speidergruppe

Vandrere

- Maren Henrikke Frøland Kristiansen, Søreide speidergruppe
- Mari Kirstine Steinestø, Søreide speidergruppe

Rovere

- Birgit Sæterbø, Klæbu speidergruppe
- Ingrid Marie Nygård, Klæbu speidergruppe

Gratulerer!

MEDLEMSINFORMASJON

Her er en del praktisk informasjon knyttet til ditt medlemskap i Norges speiderforbund.

SOM MEDLEM FÅR DU

- Mange flotte opplevelser på møter, turer, leirer og andre arrangementer
- Unik praktisk kunnskap
- Mange nye venner
- Tilbud om å delta på en av landets beste ledertreninger
- Medlemsbladet SPEIDEREN tre-fire ganger i året
- Rabatt på leie av flotte speidereiendommer og speiderskuta Havbraatt
- Personskadeforsikring som gjelder på reise til og fra og under alle aktiviteter i regi av gruppe, krets, korps eller forbund, også utenfor Norge.

MEDLEMSKONTINGENT

Å drive godt speiderarbeid er ressurskrevende og hadde ikke vært mulig uten den enorme innsatsen fra alle våre frivillige ledere. Men vi er også avhengige av betydelig økonomisk støtte fra stat og kommune. Størrelsen på støtten avhenger av hvor mange betalende medlemmer Norges speiderforbund har. Betal kontingenten innen betalingsfristen. Da unngår du betalingspåminnelser. Sjekk at du betaler til riktig kontonummer, og bruk riktig KID-nummer.

MEDLEMSNUMMERET DITT

Alle medlemmer har et sekssifret medlemsnummer. Nummeret står på kontingentgiroen og er registrert i medlemssystemet Min speiding. Oppgi nummeret ved henvendelser om endring av medlemsinformasjon. Ønsker du å melde deg ut av speideren, si fra til din lokale leder og/eller send en e-post med navn og medlemsnummer til nsf@speiding.no.

FOR MANGE BLADER I POSTEN?

Er dere flere speidere i familien, kan det være nok å motta ett eksemplar av SPEIDEREN. Dere kan ordne dette i medlemssystemet Min speiding, eller gi beskjed til forbundskontoret.

SPEIDERENS EGEN BUTIKK

Speider-sport er Norges speiderforbunds egen butikk.
Se **speidersport.no**. Her finner du alt av speiderklær og utstyr.

SPEIDERNE ER PÅ NETT

Norges speiderforbunds nettside er speiding.no.
På siden blispeider.no finner du nyttig informasjon om hva speiding er og hvor nærmeste speidergruppe befinner seg. Følg oss gjerne også på Facebook og på Instagram (#speiding). Mange grupper har også egne nettsider, eller en Facebook-side/-gruppe. Spør en leder i speidergruppa!

NORGES SPEIDERFORBUND

St. Olavs gate 25, 0166 Oslo
Postadresse: Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no
www.speiding.no

speider-sport

Speidersport.no

Foto: Tufte

Speiderjakke til voksne er en tynn og lett vindjakke som det er lur å ha i sekken i fall det plutselig blir ruskevær. Veldig fin!

899,–

Speidergenser er Tuftes aller varmeste og deiligste ullgenser. Den er laget av en blanding av tykk og varm lammeull spunnet sammen med myk bambusviskose og modalfibre for styrke.

BARN 524,–

VOKSEN 824,–

Turbukse til barn er laget i økologisk bomull og er perfekt til turdager og speiderturer i skogen. Forsterkede paneler på setet og knær forlenger levetiden slik at den trygt kan arves.

591,–

Ullsett til barn passer perfekt til både full fart ute og kjølige dager på kontoret. Laget med bambusviskose på innsiden og superfin merinoull på utsiden. Da blir det garantert myyykt og varmt, helt uten å klø.

PAKKEPRIS 674,– ~~899,–~~

Speidernes klær

Tufte og Norges speiderforbund samarbeider om kolleksjonen til speiderne.
Den er satt sammen av skikkelige klær som tåler utelek og en aktiv hverdag.
Klærne er laget av miljøvennlige råmaterialer som ull, bambus og økologisk bomull.

TUFTE